

Verslag van een openbaar verhoor

De parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen heeft op 12 september 2022 **de heer Hut** als getuige gehoord, die werd bijgestaan door de heer Stroobach.

Voorzitter: Van der Lee

Griffier: Israel

Aanwezige leden van de commissie: Van der Graaf, Kat, Kathmann, Kuik, Van der Lee en Tielen.

Aanvang 13.30 uur.

De **voorzitter**:

Aan de orde is het verhoor van de heer Hut. Ik verzoek de griffier om hem en zijn steunverlener binnen te geleiden.

(De griffier geleidt de getuige naar zijn plaats in de Enquêtezaal.)

De **voorzitter**:

Welkom, meneer Hut, en ook u van harte welkom, meneer Stroobach, hier bij de parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen.

60 jaar aardgaswinning heeft Nederland veel gebracht, maar kent zeker voor gedupeerden schaduwkanten. De commissie onderzoekt hoe deze schaduwkanten hebben geleid tot het besluit om de aardgaswinning in Groningen te stoppen. Wij willen weten hoe de besluitvorming op cruciale momenten is verlopen en we willen ook meer kennis hebben over hoe private en publieke partijen met elkaar hebben samengewerkt bij de gaswinning. We onderzoeken de aardbevingen en de ontwikkeling van kennis daarover, de afhandeling van schade veroorzaakt door de bevingen en het proces van het versterken van gebouwen in Groningen.

Meneer Hut, u bent enige jaren als directeur voor de versterking actief geweest binnen het Centrum Veilig Wonen. U zult hier optreden als getuige. U heeft aangegeven de belofte te willen afleggen en daarmee de waarheid en niets dan de waarheid te zullen zeggen. Ik verzoek u daarom om even te gaan staan.

(In handen van de voorzitter legt de heer Hut de belofte af.)

De **voorzitter**:

Dan staat u nu onder ede. U mag weer plaatsnemen. Het verhoor met u zal worden afgenomen door mevrouw Kuik en mevrouw Tielen, en mogelijk dat mevrouw Van der Graaf op het eind ook nog enkele vragen aan u heeft. Dat is helder?

De heer **Hut**:

Ja, uitstekend. Dank u.

De **voorzitter**:

Dan gaan we van start.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Meneer Hut, u was tussen januari 2015 en maart 2018 werkzaam bij het Centrum Veilig Wonen, dé uitvoeringsorganisatie van de NAM die verantwoordelijk was voor de schadeafwikkeling en de versterkingsoperatie. U was betrokken bij de oprichting van het Centrum Veilig Wonen en vervulde daar de functie van directeur Bouwkundig versterken tot uw afscheid in 2018. In dit verhoor gaan we het hebben over het Centrum Veilig Wonen en uw rol en betrokkenheid bij de uitvoering van de versterkingsoperatie. Voordat u ging werken bij het Centrum Veilig Wonen liep u al enige tijd rond in de bouw. U was bijna 30 jaar werkzaam bij bouwbedrijf Van Wijnen in Groningen. In 2014 gaat u een rol spelen bij de oprichting van het Centrum Veilig Wonen, de uitvoeringsorganisatie. Hoe raakte u betrokken bij de oprichting van het Centrum Veilig Wonen?

De heer **Hut**:

Ik ben daarvoor gevraagd. Wij deden in die tijd als Van Wijnen al voorzichtig wat werk in het schadeherstel. Dat was toen nog rechtstreeks in opdracht van de NAM. Arcadis was de partij die de NAM toen ondersteunde bij wat opnames en het in de markt zetten van werk. In die periode speelde de tender die uiteindelijk richting PSB -- toen heette dat nog Project Service Bureau; later hebben wij dat Centrum Veilig Wonen genoemd -- zou moeten leiden. In die periode ben ik door meneer Frans van der Meer, destijds werkzaam bij Arcadis, gevraagd. Het idee was namelijk dat het, als je deze megaopgave zou willen klaren, goed zou zijn om niet alleen kennis van processen en engineering van Arcadis aan boord te hebben, en ook de kennis van CED als groot schade-expertisebureau, maar dat er ook capaciteit nodig

was vanuit de markt om het uiteindelijke werk te doen. Dan zou het handig zijn als er een partij aan boord was die daar kennis van had en die daar goed mee bekend was. In die hoedanigheid ben ik dus gevraagd. Ik heb na een aantal afwegingen ja gezegd.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

U bent gevraagd. U had het al over een aantal afwegingen. Hoe ging dat? Wat waren de afwegingen voor u?

De heer **Hut**:

Die afweging was best wel lastig, want uiteindelijk wist ik -- dan sla ik hem even heel plat -- dat ik niet mocht timmeren als wij die tender zouden winnen. Als je een timmerman vraagt of hij mee wil doen aan een wedstrijd, en hij wint die wedstrijd, dan is het wel wat lastig dat de beloning is dat hij niet mag timmeren. Dat vond ik een lastige afweging. Wat ook wel meespeelde, is dat ik dacht: dit is een megaopgave, waarvan ik eigenlijk vind dat de spin-off -- dat is misschien niet het goede woord -- of het oplossen van de ellende die er was ... Het zou wel heel zonde zijn als de handjes die dit gingen doen van ver gehaald werden. Ik wilde dus eigenlijk borgen dat we maximaal ons best deden om het werk te laten doen door mensen die daar woonden en die in een aantal gevallen zelfs schade of ellende hadden. Dat was voor mij dus de afweging om te zeggen: dit moeten we misschien toch maar eens heel serieus gaan proberen.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Ja. Had u goed voor ogen wat de opdracht precies was?

De heer **Hut**:

Nee. Maar ik was in goed gezelschap, want volgens mij had niemand goed voor ogen wat de opgave precies zou worden.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Dan de bedrijven die de uitvoeringsorganisatie gaan vormen. U zei: die mochten zelf niet die werkzaamheden gaan uitvoeren. Kunt u nog een keer uitleggen waarom dat dan is?

De heer **Hut**:

Dat was eigenlijk wel heel logisch, vond ik, want op het moment dat je een bedrijf hebt dat in eerste instantie schade afhandelen moet gaan doen, en later ook bouwkundig versterken ... Wil je dat objectief en goed doen, dan is

het niet handig dat diezelfde bedrijven ook opdrachten aan hun eigen broer, zus of dochter zouden kunnen geven. Dat leidt tot gedoe, en terecht, denk ik. Dus dat moet je netjes scheiden. Dat hebben we uiteindelijk -- dat komt later misschien nog voorbij -- verdeeld in perceel 1, 2 en 3 in de bedrijfsvoering van het Centrum Veilig Wonen. Ik vond het dus logisch dat daar de knip lag.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Op 6 juni 2014 organiseert NAM een zogenoemde townhallmeeting voor geïnteresseerde partijen die die uitvoeringsorganisatie willen gaan vormen. Dan is er ook een presentatie met informatie over het aanbestedingsproces en wat de uitvoeringsorganisatie moet gaan doen. Was u bij die informatiebijeenkomst aanwezig?

De heer **Hut**:

Ja, daar was ik bij aanwezig.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Wat is u bijgebleven van wat toen verteld is over die uitvoeringsorganisatie?

De heer **Hut**:

Een zaal vol mensen, beneden in de kelder bij Van der Valk. Bart van de Leemput, destijds directeur van de NAM, heeft daar volgens mij het grootste gedeelte van het verhaal verteld. Wat mij daarvan is bijgebleven, is dat het een megaoperatie zou kunnen gaan worden. Niemand wist toen nog precies hoe groot of klein die zou worden en hoe lang het zou duren. In mijn herinnering is ook duidelijk uitgesproken dat de bedoeling was om de regio daar ook duidelijk een rol in te geven, dus niet alleen de rol die ze automatisch hadden omdat de ellende daar gebeurde, maar ook die in het sturen richting een oplossing en het uitvoeren van orders. Mij staat bij dat dat daar genoemd is. Ik ben daar vandaan gekomen met het idee: dit is wel heel veel wat er op ons af komt.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Heel veel, zegt u?

De heer **Hut**:

Ja.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

U zegt dat de regio een rol moet gaan spelen. Wie bedoelt u dan met "de regio"?

De heer **Hut**:

Ingenieursbureaus, schilders, vloerbedekkingmensen, aannemers, stukadoors, zeg maar alle handjes in de volle breedte in de regio.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Wat u net ook zei: het zou jammer zijn als het uit andere landsdelen ...

De heer **Hut**:

Niet alleen jammer, dat vond ik toen te voorzichtig uitgedrukt. Ik vond het noodzaak dat de regio daar maximaal bij betrokken werd.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Dat was ook een van uw overwegingen om mee te doen, zei u net.

De heer **Hut**:

Dat is uiteindelijk een van de belangrijkste overwegingen geweest om ervoor te kiezen om mee te doen aan een wedstrijd waarvan de hoofdprijs uitsluiting is, ja.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

U zei al: het was een megaoperatie. Werd er specifiek gesproken over wat er verwacht werd op het gebied van schade?

De heer **Hut**:

Nee, dat staat mij niet bij. Er is wel keurig een toelichting gegeven op het feit dat dat al een aantal jaren speelde, dat er heel veel meldingen binnenkwamen en dat de verwachting was dat die stroom nog weleens groter zou kunnen worden. Maar mij staat niet bij dat er bedragen genoemd zijn. Dat kan ik mij niet herinneren.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Dus geen bedragen, ook niet qua aantallen?

De heer **Hut**:

Er zijn ongetwijfeld aantallen genoemd van schades die er tot de townhallmeeting zijn geweest. We hebben ook aantallen meegekregen, naast

opgaven waarvoor we ons als PSB/CVW moesten inrichten vanaf ons moment van opengaan.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Wat voor soort opdracht was dat dan?

De heer **Hut**:

Wij hadden staan dat wij moesten uitgaan van ongeveer 600 schades. Wij moesten uitgaan van een doorgroei naar maximaal 150 mensen in de eerste twee jaar.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

150 mensen aan de kant van het Centrum?

De heer **Hut**:

Van het CVW, ja.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Daar komen we straks denk ik nog wel op terug. Maar het is goed om een beetje een schets te krijgen van hoe het begonnen is.

De heer **Hut**:

Dat was toen een beetje het beeld dat denk ik in alle oprechtheid door iedereen gedeeld werd: dit zou het weleens kunnen gaan worden.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Wat was op het gebied van versterking het beeld dat u meekreeg?

De heer **Hut**:

Nou, niet heel veel. Ik weet vanuit onze tenderperiode dat we een aantal keren in de concurrentiegerichte dialogen die we hadden met de NAM ... Dat waren hele bijzondere bijeenkomsten. We kregen op vrijdagen een hele bult vragen en werden geacht om die op maandagmiddag rond een uur of twaalf beantwoord te hebben. Dat heeft dus heel wat vrije weekenden gekost in die tijd. In die discussie hebben wij een aantal keren wat ideeën gelanceerd over bouwkundig versterken. Dat is pas later gehonoreerd. In het begin was het idee toch nog -- of dat terecht was, laat ik maar even in het midden -- dat de nadruk zou liggen op schade en dat het bouwkundig versterken wellicht pas op een later moment zou worden toegevoegd aan deze operatie.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Dus bij die townhallmeeting was dat niet een onderwerp dat langskwam?

De heer **Hut**:

Nee. Schade was daar verreweg het belangrijkste onderdeel dat genoemd is.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

U zei: "600 schadegevallen. Wij zouden uit moeten groeien tot ongeveer 150 mensen." Was die 600 een soort totaal aantal? Of waren het er 600 per maand, week of jaar?

De heer **Hut**:

Dat was 600 per kwartaal, staat mij bij. Dus zeg maar een kleine 2.500 op jaarbasis.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Uiteindelijk kiest NAM ervoor om de uitvoeringsorganisatie te laten vormen door -- de namen zijn al genoemd -- ingenieursbedrijf Arcadis, schadebedrijf CED en een aantal bouwbedrijven uit het noorden, waaronder ook Van Wijnen, waar u werkte. Die gaan dan aan de slag om het Centrum Veilig Wonen op te richten. Wat was op het moment van oprichting nou de opdracht die NAM aan het op te richten Centrum Veilig Wonen gaf?

De heer **Hut**:

Even uit mijn hoofd: ergens half oktober hebben wij het contract getekend.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Dan hebben we het over 2014.

De heer **Hut**:

Dan hebben we het over 2014, dat klopt. Op 4 of 5 januari 2015 hebben we onze deuren geopend. Die tweeënhalve maand hebben we vreselijk hard gewerkt -- we hebben meestal vergaderd bij Van der Valk in Assen, omdat we nog geen locatie hadden -- om ervoor te zorgen dat we de telefoon aan konden nemen op 4 januari.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Dus u heeft tweeënhalve maand gewerkt om het te openen. Wat verwachtte de NAM nou van het Centrum Veilig wonen in die periode?

De heer **Hut**:

Dat wij in staat waren om de nieuwe schademeldingen die er zouden komen aan te nemen en die conform het schadeprotocol van eind 2014 dat ons ter beschikking was gesteld, te behandelen en te behartigen.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Ik denk dat u de nieuwe schademeldingen vanaf het moment van openen bedoelt?

De heer **Hut**:

Ja, vanaf het moment van opening zou dat gebeuren.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

U zegt: het schadeprotocol dat wij in handen kregen ...

De heer **Hut**:

Dat was het schadeprotocol dat ons door de NAM ter beschikking is gesteld.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Dus dat was er eigenlijk al?

De heer **Hut**:

Ja. Toen wij begonnen, was dat er al. Wij vielen met de neus in de boter, want we hadden ergens in de kerstvakantie van 2014 nog een redelijke beving. Wij hadden sterk de indruk dat heel veel mensen met het melden van schade hebben gewacht tot wij open waren. Begin januari was er nog een. Die 600 hadden we dus volgens mij binnen veertien dagen.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

In plaats van in het kwartaal wat verwacht was.

De heer **Hut**:

In plaats van in de eerste drie maanden.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

We hadden het net al even over schade en versterking. U zei dat versterken in ieder geval bij die meeting in juni eigenlijk geen onderwerp was. Was versterken een onderwerp in de periode tussen oktober en januari, toen u bezig ging met oprichten?

De heer **Hut**:

Ja, toen was het besef dat een deel van de opgave ook weleens zou kunnen bestaan uit versterken al wel gegroeid bij eenieder.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Hoe kreeg dat vorm in het organiseren ...

De heer **Hut**:

In mijn herinnering niet anders dan dat er is gezegd: "begin met de opname van schades" -- dat is ook gebeurd -- en "in de loop van 2015 komt er meer duidelijkheid over de versterkingsopgave". Die wordt dan ook belegd bij het Centrum Veilig Wonen. Dat is in mijn herinnering de situatie van toen.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Het was dus een onderwerp, maar het was nog niet uitgewerkt. Dat zou later komen.

De heer **Hut**:

Dat klopt.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Het Centrum Veilig Wonen gaat dan rechtstreeks contact onderhouden met gedupeerde Groningers -- u noemde al een beetje hoe -- en wordt verantwoordelijk voor de aansturing van aannemers en inspecteurs. Het Centrum Veilig Wonen moet ervoor zorgen dat in Groningen de schades worden afgewikkeld en gebouwen worden versterkt. Peter Kruyt, afkomstig van CED en inmiddels overleden, wordt de algemeen directeur van het CVW. U wordt directeur Bouwkundig versterken.

De heer **Hut**:

Nee, correctie. Ik ben begonnen als directeur Erkenningregeling. Zoals ik al zei: op dat moment was Bouwkundig versterken namelijk nog niet een prominent onderdeel, maar wel het organiseren van marktcapaciteit in de uitvoering. Mijn eerste functie was dus directeur Erkenningregeling. Dat klinkt beduidend ingewikkelder dan het was, maar ik moest ervoor zorgen dat de capaciteit georganiseerd werd en klaarstond als de opgave kwam.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

En die verantwoordelijkheden veranderden dus door de tijd heen, begrijp ik?

De heer **Hut**:

Ja, toen bouwkundig versterken een prominenter onderdeel werd en ik geacht werd daar enig verstand van te hebben, is mijn functie veranderd van directeur Erkenningsregeling -- dat stond netjes op de benen; dat had vorm gekregen -- in directeur Bouwkundig versterken.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Dan kom ik op het punt dat duidelijk wordt dat het CVW winst behaalt. Na belasting blijft er een resultaat over van ongeveer 2 miljoen tot 3,7 miljoen per jaar. Het werkt als een privaat bedrijf. Hoe werkt het verdienmodel van CVW?

De heer **Hut**:

Dat was niet zo heel ingewikkeld. Het was een deal tussen twee private commerciële bedrijven, zijnde de NAM en het Centrum Veilig Wonen. Dat was opgebouwd uit in eerste instantie een kostprijsplusregeling, dus gewoon een toeslag op de uren die er werden besteed.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

U merkte misschien ook wel dat daar wat ophef over ontstond toen dat bekend werd.

De heer **Hut**:

Ja, daar ontstond wel wat ophef over. Het was dus echt een duidelijke kostprijsplusregeling, waarbij in het voorjaar zestien KPI's zijn toegevoegd, staat mij bij.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

KPI's zijn kritische prestatie indicatoren.

De heer **Hut**:

Ja, dat klopt.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Dan gaan we nu weer over op de afkorting, maar dan weet iedereen dat even.

De heer **Hut**:

Daar ontstond wel ophef over, zeker toen dat het eerste jaar bekend werd gemaakt. Wij merkten namelijk dat in het gebied heel sterk het beeld leefde dat de winst van het CVW wellicht ten koste zou gaan van het geld dat ter

beschikking was om de operatie te doen. Het beeld ontstond ook, hoe onterecht ook, dat de manier waarop wij omgingen met het toekennen van schades invloed had op het verdienmodel van het CVW. Dat was allebei pertinent onjuist; dat kan ik niet genoeg herhalen.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Kunt u zich iets voorstellen bij het beeld dat mensen hebben, namelijk dat het gek is dat er winst wordt gemaakt op het herstel, omdat de schade hersteld moet worden?

De heer **Hut**:

Ik snap wel dat daar zorg over was. Aan de andere kant was het zo: wij waren twee commerciële bedrijven. De NAM was onze opdrachtgever en degene die alle facturen betaalde. Het Centrum Veilig Wonen voerde hun opdrachten uit. Het is heel normaal dat ieder commercieel bedrijf winst maakt; dat vinden we met elkaar ook heel normaal. Wat wel spannend was, is het volgende. Het was lastig om uit te leggen dat er geen koppeling was tussen de hoogte van uitgekeerde en toegekende schadebedragen en het verdienmodel van CVW. Dat is nooit zo geweest. Dat hebben we ook steeds aangegeven. Maar je merkte toen al dat dat spannend was. Dat werd af en toe ook nog wel gevoed door de pers, omdat het ook leuker is om te vermelden dat er misschien een vermeende koppeling is dan om te vermelden dat die er niet is.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

En die was er niet?

De heer **Hut**:

Die was er niet.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Hoe gaat dat? Waar is die winstdoelstelling van het Centrum Veilig Wonen op gebaseerd?

De heer **Hut**:

Exact weet ik dat niet, want het contract is gemaakt door de beide aandeelhouders van CVW, zijnde Arcadis en CED. Die hebben ook de onderhandelingen gevoerd. Ik ben niet in dienst en ik was niet in dienst van een van beide aandeelhouders, dus ik heb mij met die contractonderhandelingen inhoudelijk niet bemoeid.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Heeft u wel een idee op welke manier er dan winst werd gemaakt?

De heer **Hut**:

Zoals ik net al aangaf: een toeslag op de bestede uren, een kostprijsplusformule.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Dus hoe meer er werd ingezet ...

De heer **Hut**:

Hoe meer er moest worden ingezet, hoe hoger het winstpercentage was, ja.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Oké. En hoe, want u had het over ...

De heer **Hut**:

Overigens is dat een hele normale manier van contracteren van ingenieursbureaus, hè. Dat is niet een unieke situatie.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

En die KPI's, op welke manier konden jullie die verbeteren of optimaliseren?

De heer **Hut**:

Die KPI's, daar is wel heel veel over gezegd, vanaf ... Want de eerste waren er, dacht ik, in maart 2016. Dat is eigenlijk doorgedaan tot het einde. Als je het vrij vertaalt, kwamen die erop neer dat wij, als wij het proces efficiënter maakten, beter maakten, bijvoorbeeld de doorloopsnelheid verbeterden ... U kunt zich voorstellen dat als iemand een schade meldt, het voor de betreffende bewoner plezierig is dat er niet al te veel tijd tussen zit tot het moment dat er een expert komt. De tijd die daartussen zat, was onderdeel van onze KPI's. Zo waren er veel meer, maar het zat dus allemaal aan de kant van: maak het efficiënter en probeer het sneller te doen, en probeer rapportages op te leveren zonder fouten, zoals later bij bouwkundig versterken gebeurde. Dus het stond echt los van de absolute schadegetallen. Het had met efficiency te maken. Het was daardoor denk ik ook een prima prikkel om de organisatie van het Centrum Veilig Wonen wat scherper en professioneler te maken.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Is dat dan ook het voordeel van dit verdienmodel voor schadeafhandeling en versterken?

De heer **Hut**:

Ja, ik denk dat dat goed is, voor elke organisatie. Als jij in staat bent om je organisatie te verbeteren en efficiënter te maken, dan is het bij heel veel bedrijven die niet werken middels de formule van kostprijsplus, maar die op een andere manier de kost verdienen, zoals ik het nou doe ... U weet: ik heb een bouwbedrijf. Hoe efficiënter en hoe beter je dat doet, dat heeft invloed op je verdienmodel. Dus ik vond en vind die koppeling heel normaal.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Er zijn commerciële afspraken tussen CVW en NAM gemaakt. Daarin staat dat het Centrum Veilig Wonen werkt tegen de laagst mogelijke kosten maar zonder compromis op de kwaliteit, klanttevredenheid en andere doelstellingen uit het contract. In hoeverre lukt het nou om die belofte in de praktijk na te komen?

De heer **Hut**:

Nou, redelijk goed, denk ik. Tenminste, in mijn perceptie redelijk goed. Kijk, wij werden geacht het proces goed, zorgvuldig en correct te doen, en ook zo efficiënt mogelijk te doen. Dat maakte soms dat wij dingen anders moesten organiseren. Automatisering heeft daar bijvoorbeeld een hele belangrijke rol in gespeeld al die jaren, om processen en rapportages te automatiseren. Maar soms was het ook nodig om de personele bezetting uit te breiden, om de kwaliteit te verhogen en de dienstverlening te kunnen leveren die noodzakelijk was. En dat hebben we gedaan.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Het kan soms ook misschien tegenstrijdig zijn: zo laag mogelijke kosten maar wel hoge klanttevredenheid. Hoe moet ik dat nou zien? Zit daar nou spanning tussen of niet?

De heer **Hut**:

Daar zou spanning tussen kunnen ontstaan, maar die hebben wij eigenlijk nooit echt ervaren, moet ik zeggen, omdat wij gekeken hebben om het zo efficiënt en goed mogelijk te doen. Daar kregen we ook alle ruimte voor van de NAM, want de NAM heeft nooit tegen ons gezegd "je komt in de buurt van die 150" of "je gaat eroverheen". Als het nodig was, dan werd dat geregeld.

Wij hebben de tevredenheid van de bewoners in het begin door bureau Customize, een professioneel bureau dat klanttevredenheidsmetingen doet, laten meten, met name in het begin over het schadeproces, van: hoe ervaart u nu het contact en de voortgang van de acties van het Centrum Veilig Wonen?

Mevrouw **Kuik** (CDA):

We gaan straks nog wel even verder door op hoe dat er in de tijd uitziet. Dan nog even naar die beginperiode. U bent ook directeur van het regiokantoor van Van Wijnen in Groningen. Deze combinatie leidt in de regionale media maar ook bij de gemeenteraad van Loppersum tot kritiek. Dan legt u in augustus 2015 uw functie bij Van Wijnen neer en trekken de bouwbedrijven, waaronder Van Wijnen, zich terug uit het Centrum Veilig Wonen. Waarom stopte u met uw baan bij Van Wijnen?

De heer **Hut**:

Dat is wel een hele heldere, denk ik. In de beginjaren werd ik gedetacheerd vanuit Van Wijnen richting Centrum Veilig Wonen. In die tijd deden wij ook nog werk. Daar ontstond voor een deel ook wel de commotie over, maar dat werk deden wij nog vanuit de periode dat Arcadis en NAM dat samen deden. Dat was geen werk van Centrum Veilig Wonen. Dan merk je dat daar in de politiek -- ik loop daar vaker tegen aan, dat gemiddeldweg de politiek niet altijd honderd procent op de hoogte is van hoe het precies zit -- conclusies werden getrokken. Ik merkte in die tijd dat ... Je kunt dan zelf vinden dat je integriteit niet ter discussie staat, maar als een ander dat wel doet, hoe terecht of onterecht ook, dan kom je met de vingers tussen de deur. Ik ben wel een type die liever niet heeft dat een ander voor mij beslist wat verstandig is. Dat doe ik dan liever zelf. Dus toen heb ik gezegd: er is maar één manier om hier goed uit te komen. Dan moet ik óf kiezen om niet in het Centrum Veilig Wonen te gaan zitten en weer volop met Van Wijnen aan de slag te gaan, óf de stap maken om fulltime naar het Centrum Veilig Wonen te gaan, maar dan moet ik honderd procent los van Van Wijnen. Nou, de keus is de tweede geweest, om argumenten waar u mij net in het begin van dit verhoor al naar hebt gevraagd.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Hoe kijkt u terug op die dubbelfunctie?

De heer **Hut**:

Ik begrijp best wel daar dat gedoe over was. Van de andere kant heb ik daar

ook wel wat moeite mee, want ik vind intrinsiek dat je ervan uit moet gaan dat mensen integer zijn. Ik heb toen gemerkt dat mensen er intrinsiek van uitgingen dat je niet integer was. Je moest aantonen dat je dat wél was. Dat vind ik wel wat lastig af en toe, moet ik zeggen.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Waarom trokken de bouwbedrijven zich in augustus 2015 terug uit het Centrum Veilig Wonen?

De heer **Hut**:

Dat ging wel een beetje om dezelfde reden. Wij hadden in die tijd een combinatie gevormd. Van Wijnen deed dat samen met Oosterhof Holman en SealTeq -- dat heette "OWS"; die bent u vast in de stukken wel ergens tegengekomen -- omdat wij nog voordat wij de tender wonnen, het idee hadden dat we als marktpartijen toegevoegde waarde zouden kunnen hebben als we de disciplines van die drie bedrijven zouden samenvoegen en we samen een goede propositie konden vormen in dat hele dossier. Toen ik vertrok bij Van Wijnen en daarnaartoe ging, hebben die bedrijven gezegd "om nou elke schijn te vermijden dat alleen meneer Hut degene is die vertrekt en de rest hetzelfde blijft" -- dan zou daar nog weer onduidelijkheid over kunnen ontstaan -- en hebben die bedrijven in nauw overleg met mij gezegd: dan trekken wij zelf de consequentie door ons als OWS terug te trekken uit het Centrum Veilig Wonen en daarmee ook weer vrij te zijn om gewoon mee te dingen naar werk dat er uit dit dossier komt.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Dus daardoor konden ze ook meedoen aan werk als het gaat om bijvoorbeeld versterking?

De heer **Hut**:

Ja, klopt.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Welke afspraken waren er over welke aannemers in opdracht van het Centrum Veilig Wonen werkzaamheden mochten uitvoeren?

De heer **Hut**:

Dat was in het begin gekoppeld aan de erkenningsregeling. We hebben die erkenningsregeling in het leven geroepen -- ik zei net al: dat was de eerste periode een beetje mijn dagtaak -- waarbij we zeiden "joh, wil je dit kunnen

doen" ... Dit is toch wel wat ander werk dan normaal. Als je normaal een aannemer of een timmerman of een schilder of een loodgieter thuis vraagt, doe je dat omdat je wilt verbouwen, wilt onderhouden, wilt uitbreiden, nieuwbouw. In het algemeen is dan de aanleiding leuk en positief. Je kiest er zelf voor. In deze situatie was het zo dat de bouwvakkers -- als ik ze even op één bult veeg en "bouwvakkers" noem -- eigenlijk ongewild en ongewenst over de vloer kwamen. Die moesten werkzaamheden doen waar de mensen niet op zaten te wachten. Dus wij zeiden: het zou goed zijn om iedereen die op stap gaat in de volle breedte in elk geval een stukje kennis en kunde mee te geven om dat goed te kunnen. Ik heb gekscherend in die periode weleens gezegd, als ik het netjes verwoord, dat de gemiddelde technéut niet behept is met een overontwikkeld empathisch vermogen. Dan zeg ik het heel voorzichtig. Maar dat was ook zo in die periode.

Mevrouw **Kuik** (CDA):
Dat merkten jullie?

De heer **Hut**:
Ja.

Mevrouw **Kuik** (CDA):
Kregen jullie dat terug, of ...?

De heer **Hut**:
Nee, dat kregen we niet alleen terug, maar als je zo veel jaren in de bouwwereld hebt gewerkt en je bent zelf technéut, dan herken je dit wel een beetje. Zo ingewikkeld is dat niet. Waarbij je ook wel zag, toen al, dat op het moment dat je als bouwvakker bij mensen binnenkomt en je een schade moet herstellen waarvan de mensen zelf vinden dat die niet goed beoordeeld is of onvoldoende vergoed wordt, degene die aan de deur komt om de schade te herstellen negen van de tien keer een klein beetje of de volle laag krijgt dat het toch eigenlijk wel schandalig is en dat diegene niet gewenst is en dat het niet op prijs gesteld wordt dat je langskomt. Dat is vervelend, dus je moet leren daar een beetje mee om te gaan.

Mevrouw **Kuik** (CDA):
En hoe deden jullie dat?

De heer **Hut**:
Daar kregen die mensen training in. Los van dit deel hadden we ook gezegd:

je moet minimaal een VCA-diploma hebben, Veiligheidschecklist Aannemers, en je moet een vakdiploma hebben of minimaal, uit mijn hoofd, vijf jaar relevante werkervaring in dat vak. Zodat we zeker wisten dat mensen die we op stap stuurden langs bewoners, in basis wisten wat ze aan konden treffen, los van uiteraard hun eigen vak, dat ze wel beheersten, maar wisten: we komen af en toe aan de deur en we worden niet met een schouderklopje en met koffie onthaald. Daarom hebben we die erkenningsregeling in het leven geroepen. Daar hebben we ... ik heb het niet in mijn hoofd, maar ik denk enkele tientallen voorlichtingsavonden gehouden. We hadden tussen de 4.500 en 5.000 bouwvakkers in de volle breedte die voorzien zijn van een diploma.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

En iedereen die aan het werk zou gaan, heeft gewoon zo'n diploma: hoe pak ik dit nou sociaal aan?

De heer **Hut**:

Die moest zo'n diploma hebben. Dat is later weer wat verwaterd, maar die moest zo'n diploma hebben. Dat was, denk ik, in die tijd een van de grootste opleidingsprogramma's die er in Nederland liep.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Hoelang duurt zo'n opleiding dan?

De heer **Hut**:

Dat duurt een paar dagen.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Een paar dagen?

De heer **Hut**:

Ook niet veel langer, nee, want we hadden capaciteit nodig en de gemiddelde bouwvakker is ook niet eentje die je blij maakt als je hem een week in een zaaltje zet om hem te onderrichten. Dus dat deden we in wat etappes, in een gezonde balans waarin het nog werkte. Die kosten werden door de NAM vergoed.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

In hoeverre werden nou opdrachten echt gericht aan lokale ondernemers gegund?

De heer **Hut**:

Nou, zo veel mogelijk.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

U gaf al aan in het begin: het werk moet in de regio terechtkomen. Hoe kon u daarvoor zorgen?

De heer **Hut**:

Dat was niet zo vreselijk moeilijk, want ieder bedrijf heeft naast een naam ook een adres en een postcode, dus je kon prima zien of ze uit de regio kwamen ja of nee. Er waren in die tijd ook wel bedrijven die in het midden van het land waren gevestigd en die een brievenbus hadden in Ten Boer, zodat ze in de regio gevestigd waren. We waren er in het begin redelijk scherp op dat we die niet eerder werk gaven dan dat die anderen zeiden: ik zit vol.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

U zei net dat klanttevredenheid een van de KPI's, een van de normen, is waarop u werd afgerekend of aangesproken. Tevreden klanten ontstaan natuurlijk als mensen krijgen wat ze verwachten. Hoe ging het Centrum Veilig Wonen daarmee om?

De heer **Hut**:

Redelijk straight, denk ik. Kijk, klanttevredenheid heeft te maken, als je van het begin af aan met het proces begint -- laat ik even naar schade kijken -- met: wordt de telefoon snel opgenomen? Word ik netjes te woord gestaan? Heb ik de indruk dat ik netjes kan vertellen wat ik wil vertellen? Wordt er redelijk snel een afspraak gemaakt met een expert? Gedraagt de expert zich netjes als hij bij mij thuis komt? Heb ik het rapport netjes op tijd? En vervolgens: ben ik het eens met de rapportage? Daar begon de schoen natuurlijk te wringen.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Bij dat laatste, ja, precies. Kunt u ...

De heer **Hut**:

Ja, bij dat laatste begon de schoen te wringen.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Hoe ging u daarmee om?

De heer **Hut**:

Dat was niet leuk, maar op zich niet zo vreselijk moeilijk. Kijk, het CVW bepaalde ook niet zelf of de schade A, B of C was en wat de hoogte van de schade was. Daar hadden we experts voor, die dat voor ons deden. Die reikten dat aan. Die deden dat, dus wij hadden daar ook nul invloed op. Maar u kunt zich voorstellen dat op het moment dat alles prima verloopt de mensen erg tevreden zijn, maar dat als de uitkomst teleurstellend is, je niet een 8 invult op de schaal van 1 tot 10 over tevredenheid.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Nee, maar u werd daar wel op afgerekend.

De heer **Hut**:

Wij werden daar voor een deel op afgerekend, ja.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Hoe ging u daar dan mee om, met het feit dat een deel van die klanttevredenheid, of klantontevredenheid, ontstaat uit ...

De heer **Hut**:

It is what it is. Hier vind je wat, daar laat je wat. Kijk, wij hadden invloed op die eerste delen, want dat lag direct binnen de invloedssfeer van het CVW. Ik vind: waar je geen invloed op hebt en wat je zo goed mogelijk doet, en dat komt ook om deze reden niet goed uit de verf, dan heb je pech. Dat was geen aanleiding om de bedrijfsprocessen aan te passen of iets dergelijks. Nee.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

U vertelde net al: in oktober 2014 ging u aan de slag. Op 5 januari ging de deur open, zal ik maar zeggen, en de telefoonlijn aan. U vertelde zelf al: er was in de kerstvakantie ook een aardbeving bij Woudbloem en dus waren er al gelijk heel veel schademeldingen. U zei ook: "waarschijnlijk hebben mensen ook gewacht totdat het Centrum Veilig Wonen open was" -- zo noem ik het maar eventjes -- "om te gaan melden".

De heer **Hut**:

Ja. Tenminste, dat was ons vermoeden, anders had dat aantal nooit zo hoog kunnen zijn.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Hoe hoog was dat aantal in die eerste week dan?

De heer **Hut**:

Ik heb dat niet in mijn hoofd, maar ik zei al: die 600 hadden we volgens mij voor het eind van de tweede week.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Ja, dus die 600 waren voor een kwartaal, maar u had die binnen twee weken al binnen.

De heer **Hut**:

Ja.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Was het Centrum Veilig Wonen voorbereid daarop?

De heer **Hut**:

Nee. Nee, dat lijkt me logisch.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Wat betekende dat dan in die eerste twee weken in het dagelijkse werk?

De heer **Hut**:

Improviseren, zwaar improviseren, want wij wilden absoluut zorgen dat we het beter zouden doen dan de NAM en wij wilden ook absoluut zorgen dat als mensen belden er netjes werd opgenomen en we ook in staat waren om binnen een redelijke periode een afspraak te maken voor een expert om te komen. Dus dat was improviseren.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Wat improviseerde u zoal?

De heer **Hut**:

We hebben toen volgens mij in deeltijd gewerkt, mensen overdag en mensen 's avonds. We hebben toen gezorgd dat ook in de weekenden de telefoon bemenst was. We hebben ook mensen met andere functies toen de telefoon laten aannemen en afspraken laten maken.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Hoe pakte dat uit?

De heer **Hut**:

In de basis wel goed. We hebben al die telefoontjes netjes kunnen afhandelen. Alleen, de ervaring leert ook, zeker toen we later experts op stap stuurden, dat je wel afhankelijk bent van de professionaliteit van experts, niet alleen op hun vakgebied maar ook in: hoe ga je met mensen om, hoe communiceer je, hoe breng je een plezierige boodschap? Dat is over het algemeen een stuk makkelijker dan het brengen van een wat vervelende boodschap.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Want het is die twee weken, maar eigenlijk blijven de schademeldingen dat hele jaar ook gewoon binnenstromen.

De heer **Hut**:

Ja.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

In 2015 27.500 schademeldingen, dus meer dan tien keer zo veel als wat eigenlijk de verwachting was van het Centrum Veilig Wonen.

De heer **Hut**:

Ja, en dat los je niet op met een paar mensen een kwartiertje langer te laten werken op een dag, dus er moest echt wat gebeuren.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Dus hoe loste u het wel op?

De heer **Hut**:

Versneld opschalen. We zijn toen versneld opgeschaald met het aantal mensen dat we hebben neergezet om de telefoon aan te nemen.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Kunt u mij een blik geven op hoeveel mensen er begonnen in januari 2015 en hoe snel u ...

De heer **Hut**:

Dat vind ik wel wat lastig, want uiteindelijk lag mijn focus natuurlijk niet op schade, maar ik regelde wel de huisvesting, zeker in de periode vanaf 5 januari.

Mevrouw **Tielen** (VVD):
Welke huisvesting regelde u?

De heer **Hut**:
De huisvesting van ons als CVW. We hadden een dak boven ons hoofd nodig, dus we hadden ook huisvesting.

Mevrouw **Tielen** (VVD):
U was daarmee bezig.

De heer **Hut**:
Ja. We hadden in het begin denk ik een man of zes, zeven aan de telefoon zitten. Dat breidden we al snel uit tot 30 plus. Dat ging heel snel. Met alle gevolgen van dien, hè, want je moet mensen hebben die dat kunnen, die dat netjes doen, die dat correct doen, bij voorkeur ook mensen uit de regio. Dat lukte aardig. Je merkt -- dat is in elk landsdeel zo maar ook in Groningen -- dat als mensen boos zijn, het communiceren in je eigen dialect soms een stuk eenvoudiger is dan in keurig ABN. Dus ook daar hadden we mensen voor staan en zitten. Maar de telefooncentrale en het IT-systeem moesten daar ook op worden afgestemd. Dat was best een uitdaging.

Mevrouw **Tielen** (VVD):
Hoe pakte dat uit, dat eerste jaar?

De heer **Hut**:
Ik denk dat het best wel goed gegaan is, waarbij we in het begin daar best moeite mee gehad hebben. U hebt meneer De Haan de vraag gesteld: er waren in het begin mensen van wie het mailadres eindigde op shell.com? Ja, dat klopt. De Haan zei hier in het verhoor: dat was onhandig. Nou, ik kan dat alleen maar onderschrijven, maar we hadden toen niet zo heel veel keus. Kijk, wij konden kiezen tussen óf niet de telefoon aannemen, óf wel de telefoon aannemen en mensen faciliteren met IT die we op dat moment van de NAM kregen aangeboden. We hadden ook kunnen zeggen "we doen het niet", maar wij hebben toen die afweging gemaakt van: we doen dat wel, want het is beter om mensen wel te woord te staan, en dan misschien met een mailadres waar later meer commotie over ontstond dan wij gehoopt en gedacht hadden, dan dat je gewoon de telefoon niet aanneemt. Dat vonden we een hele slechte. Dus uit twee slechten hebben wij toen, na de afweging die we toen hadden, de minst slechte gekozen. Als ik morgen weer voor die keus stond, zou ik dat weer doen.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Helder. We zeiden al: versterken was in het jaar voorafgaand aan 2015 eigenlijk niet onderdeel van de opdracht die verwacht werd voor Centrum Veilig Wonen, maar eind 2014 kondigt minister Kamp aan dat Centrum Veilig Wonen ook aan de slag gaat met versterken, en wel van 3.000 woningen.

De heer **Hut**:

Dat was in mijn herinnering niet eind '14, maar dat was medio februari '15 dat hij daarmee kwam.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Dus dat was later dan waar u begon ...

De heer **Hut**:

Ja, dat was later.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

... maar wel in het begin van Centrum Veilig Wonen.

De heer **Hut**:

Ja, heel in het begin. We hadden het zweet net van de kop af dat we de telefonistes geregeld hadden, en toen kwam dit.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Waar kwamen die 3.000 huizen vandaan? Weet u dat?

De heer **Hut**:

Ik heb geen idee, ik weet het niet. Het is ons gemeld. Wellicht dat iemand anders kan uitleggen waar het sommetje van 3.000 uit is ontstaan, want het waren 3.000 in 2015 en uit mijn hoofd 5.000 in 2016. Ik ken het sommetje niet dat daarachter ligt.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Minister Kamp kondigt dat wel al aan in een brief aan de Tweede Kamer in december, maar u zegt: bij ons was het in februari bekend.

De heer **Hut**:

Het is mij bekend geworden medio februari 2015.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Hoe realistisch vond u het dat het Centrum Veilig Wonen 3.000 huizen zou versterken?

De heer **Hut**:

Niet.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Dat is een kort antwoord. Kunt u daar nog iets ...

De heer **Hut**:

Ja, ik kan er wel een heel verhaal van maken. Niet.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Waarom niet?

De heer **Hut**:

Dat is een enorme opgave. Kijk, u moet zich voorstellen: op het moment dat je zegt "je moet 3.000 huizen doen", en dat zeg je half februari, en je hebt daar adressen bij, je hebt daar budget bij, je hebt overeenstemming met bewoners, dat is allemaal klaar, dan is het al een hell of a job. Maar wij kregen 3.000 huizen aangereikt zonder adressen. Dan wordt de voorbereiding ook wat lastig. Als je daar geen adressen bij hebt, dan is dat een uitdaging, zeg maar; laat ik het netjes formuleren. Dus dat was niet realistisch. Maar de sfeer toen, of het hele landschap, de hele stemming rondom, was niet dusdanig dat iemand zich geroepen voelde om op de zeepkist te gaan staan en te zeggen: joh, dit kan helemaal niet.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Wat betekende dat dan? Wat deed het Centrum Veilig Wonen wel met die aankondiging?

De heer **Hut**:

Wij waren een uitvoeringsorganisatie. Wij zijn doeners. In elk geval praat ik even voor mezelf, maar ik had een hoop collega's die dat ook waren. Wij werden ingehuurd om zo goed en zo kwaad mogelijk zo veel mogelijk te halen, en als het enigszins kon die 3.000. Dus wij zijn als de bliksem aan de slag gegaan.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

En wat bent u dan gaan doen?

De heer **Hut**:

Van alles. In de eerste plaats hebben we gezegd: we moeten uitvoeringscapaciteit hebben. Dat had ik binnen een week of twee geregeld voor die aantallen. Die 3.000 bestonden niet alleen maar uit 3.000 woningen die volledig versterkt moesten worden. Het veiliger maken van woningen, dus wat in het dossier in eerste instantie "PRBE's" heette en wat later ... Nee, ik moet het goed zeggen. Eerst heette het "HRBE's" en dat is later "PRBE's" geworden. HRBE is een High Risk Building Element en PBRE en is een Probable Risk Building Element. Dat haalt de spanning er iets af. Dat telde mee voor die 3.000. Dus het eerste wat ik gedaan heb, is capaciteit organiseren, uitvoeringscapaciteit. Dat was binnen een paar weken geregeld.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

En toen? Want u zei al: ik had geen lijstje met adressen gekregen.

De heer **Hut**:

Nee, dat was er niet bij. Nou ja, wat toen begon, is zorgen dat je die huizen geadresseerd krijgt, want dat is wel handig om die opgave te kunnen doen. Dus daar hebben we heel veel tijd en energie in moeten steken. Maar daar stonden we ook niet zelf aan het roer. Wij hadden adressen nodig, maar wij waren een uitvoeringsinstantie en waren niet beleidsbepalend, dus wij konden, en dat is op zich heel terecht en begrijpelijk, niet bepalen welke huizen dat waren. Dat moest aan een andere tafel beslist worden.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

U zegt: wij gingen adresseren, dus de adressen zoeken over welke huizen het ging. Maar hoe deed u dat dan?

De heer **Hut**:

Nee, wij gingen geen adressen zoeken. Wij moeten adressen aangeleverd krijgen. Dit zouden corporatiewoningen zijn, want wij wisten toen met elkaar dat rijtjeswoningen, als je het hebt over aardbevingen, een hoger risico hebben dan vrijstaande woningen. Dat heeft met hun constructie te maken. Vandaar ook de kreet die in het dossier vaak voorkomt en misschien straks nog wel straks voorbijkomt, "van rij naar vrij", want rijwoningen hebben een hoger risico in het kader van aardbevingen dan vrijstaande woningen, en "van binnen naar buiten". "Van binnen naar buiten" hield in dat je moet beginnen op de plek waar het risico het grootst was en de operatie dan langzaam uitwaaiert naar de gebieden waar het risico lager is. Dus er

moesten adressen komen. Dat was iets dat ons moest worden aangereikt. Dat ging in overleg met de woningcorporaties in de regio.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Dat was die andere tafel waar u net over sprak.

De heer **Hut**:

Ja, daar zaten wij niet bij, en terecht, want wij hebben altijd getracht om ons verre te houden van beleidsmatige keuzes. Dat was niet aan ons.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Hoe vond u dat de versterkingsoperatie verliep in 2015?

De heer **Hut**:

Hectisch, uitermate hectisch. Ja. Toen we eindelijk de adressen hadden, is daaraan toegevoegd dat het eigenlijk wel mooi zou zijn, sterker nog, dat het eigenlijk noodzakelijk was om die woningen nul op de meter te gaan maken. Dat is op zich denk ik een hele goede doelstelling, maar als de ambitie al zo hoog ligt en het tempo en de druk zo vreselijk groot zijn, versnelt dat het proces niet, als ik me heel voorzichtig uitdruk. Dus dat maakte het best wel lastig om dat voor elkaar te krijgen. Uiteindelijk heeft dat geresulteerd in een oplevering van, ik dacht, 23 woningen met de kerst. Die waren klaar en die waren nul op de meter.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Die waren en klaar als het gaat om versterkt ...

De heer **Hut**:

Ja, versterking en verduurzaming. Ja. Die waren klaar. Dat is in die periode best een enorme opgave geweest, niet zozeer qua techniek. Engineering was natuurlijk ook een lastige, want wij rekenden -- in die tijd was dat verplicht - - met de NLTH-methode. Die komt ook in de stukken wel voor. Dat staat voor non-linear time history. Dat is een berekeningsmethodiek die met een heel team soms maanden duurt voordat hij inclusief alle modellering is afgerond. En er moest overlegd worden met huurders. Corporaties zeiden heel terecht: dat zijn onze klanten, dus dat doen wij, daar willen we het CVW niet bij hebben. Dat begreep ik ook wel. Maar dat ging best wel lastig, want dat moesten corporaties doen. Nou, in die tijd ontstond ook discussie: de mensen van de corporatie die dat dan moeten doen, door wie worden die dan betaald? Ook die discussie heeft het proces niet versneld in die periode.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Dus uiteindelijk, zegt u, zijn er 23 woningen eind 2015 versterkt en nul op de meter, en daarnaast nog?

De heer **Hut**:

Dit betrof pilot 1a. Die bestond in totaal uit 150 woningen, dus de rest is medio 2016 opgeleverd. Daarbij opgeteld moet dan wel worden het aantal HRBE's dat we in die periode deden voor de telling.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

De HRBE's zijn die High Risk ...

De heer **Hut**:

... Building Elements, ja.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Dan hebben we het met name over schoorstenen, waarschijnlijk.

De heer **Hut**:

Grotendeels waren het schoorstenen, maar het waren ook wel balkons, ornamenten, uitkragingen. Maar het merendeel was schoorstenen.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Elementen van een gebouw die aardbevingsgevoelig zijn.

De heer **Hut**:

Ja, klopt, waarbij we voor een deel die schoorstenen hebben vervangen door lichtgewichtsschoorstenen. Die lichtgewichtsschoorstenen waren deels voor de sier. Voor een ander deel zat er dan een rookkanaal in en in een enkele situatie hebben we er een pakjeskanaal in gemaakt, omdat de bewoners vonden dat toch ook sinterklaas zijn werk moest kunnen doen. Ja, we lachen erom, maar het waren toen serieuze onderwerpen waarom mensen vonden dat die schoorsteen open moest zijn. Voor een deel zijn ze ook gewoon verwijderd. Dat was ook best nog wel lastig in die periode, want u kunt zich voorstellen: sommige bewoners vinden het prima dat de schoorsteen eraf gaat, maar iemand anders kan zeggen "ja, maar ik vind dat in de hele compositie van mijn huis die schoorsteen daarop hoort". Dus dat maakte dat we in die periode er ook tegen aanliepen dat een aantal gemeentes in een versnelde procedure het hele dorp tot beschermd dorpsgezicht hebben benoemd, zodat we niet aan die schoorstenen mochten komen. Ik begrijp

dat vanuit de publieke zaak, maar ook dat kwam het tempo van mijn operatie niet ten goede.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Nee, want u kreeg dus in februari de opdracht om 3.000 huizen te gaan versterken en eind van dat jaar heeft u er ongeveer 150 gedaan.

De heer **Hut**:

Nee. Ik heb niet de exacte getallen in het hoofd, maar 23 woningen en ik denk toch wel 500 plus HRBE's die we hadden gedaan.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Ja, oké. Als ik zo naar u luister, denk ik dat ik hoor dat u zegt: wij waren daar niet op voorbereid als Centrum Veilig Wonen, voor die versterkingsopgave in dat jaar, 2015.

De heer **Hut**:

Nee, dan moet ik het iets nuanceren. Kijk, wij hebben ons daarop voorbereid toen die opgave kwam. Dat heb ik net al uitgelegd. Die opgave kwam bij ons redelijk onverwachts binnen, maar vanaf dat moment zijn we volop met die voorbereiding bezig gegaan. En dat schiet me nu te binnen: wat ook wel speelde, is dat we dat in die periode wel allemaal moesten doen binnen de regelgeving zoals we die in Nederland zorgvuldig met elkaar hebben gemaakt. Ik kan mij nog herinneren dat wij bijvoorbeeld een hele discussie hebben gehad met RVO, omdat wij de woningen waaraan we zouden gaan werken, zogenaamd natuurvrij moesten maken om te voorkomen dat daar potentiële broedplaatsen van vogels werden belemmerd en afgesloten.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

U beschrijft een heleboel elementen die ...

De heer **Hut**:

Daarnaast hadden we nog een afdeling Welstand van de provincie, ook heel legitiem. Daar hebben we in dit land ook voor gestreden om dat voor elkaar te krijgen. Maar wij hadden een veiligheidsissue. We hebben bijvoorbeeld weken gesproken over de kleur van de hemelwaterafvoeren van die woningen. Nou, als je kijkt naar de uitstraling van een woning, dan is dat denk ik een hele goede discussie. Als je kijkt naar het veiligheidsrisico dat we toen met elkaar hadden, dan vind ik daar enige spanning zitten in prioriteit.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Wie vindt u dat verantwoordelijk is voor deze opdracht en de toch wel ingewikkelde voorbereiding die dat eigenlijk had gevergd?

De heer **Hut**:

Daar vind ik niet zo veel van, denk ik. Wij waren een uitvoeringsorganisatie en wij kregen die opdracht. Die hadden we uit te voeren. De NAM was onze opdrachtgever en die gaf ons die opdracht. Dus wij hebben ons niet bemoeid -- toen bewust niet en dat ga ik nou ook niet doen -- met wie verantwoordelijk was voor die opdracht. Wij kregen die opdracht. Onze taak was om die opdracht uit te voeren.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Nog even op dat punt: u gaf even een voorbeeld -- dat kwam heel beeldend binnen -- dat er heel veel discussie was over de kleur van de afvoer van het hemelwater. Daarvan dacht u: dat duurt me te lang. Was er ook ergens een moment om dat aan te kaarten?

De heer **Hut**:

Jawel, wij hebben dat wel aangekaart, maar onze rol ging ook niet veel verder dan dat aankaarten. Kijk, wij hadden niet ... Nogmaals, heel terecht vind ik, want wij waren een private organisatie, en die moet wegblijven van beleid en regels die de overheid met elkaar heeft gemaakt en die de overheid ook moet handhaven. Maar wij hebben uiteraard geadresseerd dat dat tot vertraging leidde.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Bij wie kon u dat doen?

De heer **Hut**:

Dat hebben we bij de diverse gemeentes gedaan.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

En kwam daar dan nog iets op terug?

De heer **Hut**:

Ja, dat het vervelend was. Die constatering begreep ik wel.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

We willen met u nog even wat uitgebreider stilstaan bij het proces van bouwkundig versterken, dus het zou fijn zijn als u ons daarin mee wil nemen.

Kunt u bijvoorbeeld uitleggen hoe het verschilt tussen versterken van schadeherstel?

De heer **Hut**:

Het versterken van schade...?

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Het verschil tussen versterken en schadeherstel.

De heer **Hut**:

O, zo bedoelt u. Dan moet ik even denken hoe ik dat op een goede manier ... Soms gaat het samen, maar ik zal beginnen bij als het apart is. Als je het hebt over schadeherstel, dan zit er bijvoorbeeld een scheur -- dat is het meest tot de verbeelding sprekend -- en die moet worden hersteld. Even los van de techniek hoe je dat doet, moet die worden hersteld. Als je het hebt over versterken, dan gaat het bijvoorbeeld over de koppeling tussen een verdiepingsvloer en een zijgevel, of de koppeling tussen een dakvlak en de overgang van dat dakvlak met de zijmuur van de woning. Daar is nog geen schade, tenminste, niet zichtbaar. Soms, als je het lostrekt, is die er wel, maar daar is nog geen schade. Daar voer je dus werkzaamheden uit, niet om schade te herstellen, maar om te voorkomen dat er gebeurt wat je niet wilt als er een aardbeving is. Dan heb je nog de zogenaamde in plain- en out of plain-versterkingen. Als je het hebt over in plain, dan moet u zich voorstellen dat je een wand zo neerzet dat hij in ene richting al redelijk stijf is, maar in de andere richting niet. Dat was ook met metselwerk zo. Metselwerk is natuurlijk heel veel gebruikt in de regio en ook in Nederland, maar als je het hebt over aardbevingsbestendigheid, is het een van de slechtste constructies die kunt hebben. Dat is echt versterken, om daar wat aan te doen. Schadeherstel is echt het herstellen van schade die al is opgetreden.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Hoe zit dat dan in het proces? Welke stappen moeten dan anders worden genomen tussen die twee?

De heer **Hut**:

Bij schadeherstel is het zo dat je schade ziet of kunt zien. Dan beoordeel je die schade, even los van of het A, B of C is -- laten we daar voor dit deel van het verhoor even bij wegblijven -- en dan wordt een keuze gemaakt van hoe herstel zou moeten plaatsvinden, of hoe herstel zou kunnen plaatsvinden. Daar wordt een stuk techniek aan geknoopt en daar wordt een bedrag aan

geknoopt, en dan heb je het over schadeherstel. Voor bouwkundig versterken zul je een opname moeten doen van het betreffende pand, of het nou een woning is of een school of een verzorgingshuis of een boerderij. Dan moet je een opname doen hoe het er nu uitziet. Dat kun je doen middels tekeningen, maar de ervaring leert dat er vroeger in willekeurige volgorde niet altijd conform tekening honderd procent netjes is gebouwd. Mensen hebben weleens verbouwingen uitgevoerd die niet op tekening staan, om wat voor reden dan ook. Het was dus noodzakelijk om gewoon naar binnen te gaan en te kijken: wat tref ik daar aan, wat zie ik daar? Dan moet er een stuk engineering plaatsvinden, dus het doorrekenen van de constructie om te kijken of die sterk genoeg is. Dan komt het proces van voorstellen welke maatregelen we dan in technische zin moeten nemen. Dan pas kom je toe aan het afprijzen en het communiceren met de betreffende bewoner wat er moet gebeuren. Dus er is echt een wezenlijk verschil, met name in doorlooptijd en ook in intensiteit van wat er allemaal moet gebeuren.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Hoe zou u dat in tijd kunnen vergelijken met elkaar? Schadeherstel is als ik het zo hoor simpeler te doen dan versterking. Hoe zit dat in de tijd?

De heer **Hut**:

Ja, simpeler ... Als je het hebt over normale, simpele schades ... Er waren natuurlijk ook wel ingewikkelder schades, maar uitgaande van een eenvoudige schade is dat zo. Maar ik kan daar geen algemene richtlijn voor geven, omdat het echt uitmaakt of je aan een woning maar een paar verbindingen moet versterken, of dat het zelfs zover gaat dat de bewoners eruit moeten en eigenlijk alle gebouwonderdelen moeten worden aangepakt. Dus het is niet mogelijk om daar een algemeen verband in aan te geven wat altijd opgaat.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Hoe verschilt versterken van andere maatregelen als stutten plaatsen of schoorstenen preventief verwijderen?

De heer **Hut**:

Daar zit ook wel een redelijk groot verschil in. Kijk, op het moment dat je bijvoorbeeld stutten plaatst, dan doe je technisch gezien op dat moment niet meer dan dat je bij datgene wat verzwakt is of waarvan je vreest dat het stukgaat als er bij een aardbeving iets gebeurt, er preventief iets onder of tegenaan zet om te zorgen dat niet gebeurt wat je niet wilt. Dat is eigenlijk

simpelweg een noodmaatregel, want die stutten kun je niet laten staan. Versterken is echt het uitvoeren van werkzaamheden die, als ze klaar zijn, maken dat de woning bestand is tegen een aardbeving van een bepaalde sterkte zoals we die met elkaar hebben afgesproken.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Nu heeft u de verschillende stappen al even doorgenomen die er allemaal nodig zijn, ook die engineerfase. Wat is volgens u nou de ingewikkeldste stap in dat hele proces van versterken?

De heer **Hut**:

In welke zin bedoelt u "ingewikkeld"?

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Nou ja, als we kijken: is er voldoende menskracht, kost het veel tijd om dingen door te rekenen ...

De heer **Hut**:

Ja, op die manier. Ja, dan is het mij wel helder. De inspectie- en engineeringsfase is dan de meest ingewikkelde, waarbij "ingewikkeld" eigenlijk niet helemaal het woord is dat de lading goed dekt. Dat moet ik dan toch maar toevoegen, om te voorkomen dat mijn collega-technen zeggen: je hebt het niet goed verteld. Daar zat ook wel een probleem met de capaciteit. Dat had met een aantal oorzaken te maken. Wat ik net al aangaf: wij moesten beginnen, heel in het begin in '15, met alles door te rekenen met de NLTH-methode. Dat is een methodiek die bijvoorbeeld ook gebruikt wordt voor het doorrekenen van kerncentrales. Dat is een hele zware, maar uiterst gedetailleerde, nauwkeurige techniek. Dat was destijds ingegeven, en ik vond dat op zich best een hele begrijpelijke, door: als we het doen, moeten we het goed doen; dan moeten we echt weten wat er met zo'n woning aan de hand is en dan moeten we ook echt weten welke krachten daarop komen; dan moeten we ook heel goed weten welke maatregelen we dan moeten treffen om zeker te weten dat we dat goed doen.

Ik heb daar heel in het begin eens wat sommetjes van gemaakt, want wij hadden teams all over the world daarmee aan de slag. Jullie hebben dat in de stukken ook kunnen zien. Maar als wij alle woningen die we toen moesten doen een-op-een moesten doorrekenen met de NLTH-methode, en we hadden alle teams in de wereld die dat zouden kunnen, dan kwam mijn sommetje toen in theorie uit op het fabelachtige getal van 88 woningen per

jaar. Als je dat afzet tegen dik 20.000, dan is 2028 een uitdaging, zeg maar. Dat kwam gewoon niet goed. Dus wij hebben toen ook al in die periode gezocht van: hoe kunnen we nou op een verantwoorde manier toch een stuk versnelling geven aan die engineering? Want ook die uitvoeringscapaciteit stond klaar en wilde wel aan de slag. Maar dan moet je wel eerst weten: wat moet ik maken, wat moet ik bestellen, waar moet ik mee aan de slag? Wij liepen er in die tijd ook wel tegen aan -- dat is ook wel een beetje inherent aan als je begint met een opgave die niemand echt heel goed kent -- dat wij windverbanden, zeg maar kruisen, moesten aanbrengen in een gevel die te zwak was, en die kwamen voor het raam langs. Nu lachen we erom, maar op dat moment denk je: daar hoef je niet mee naar een bewoner met de vraag of hij dat goedvindt ja of nee. Dat antwoord ken je wel. Dus moet er op een andere manier opnieuw ge-engineerd worden. Dat was best wel een lastige.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Was daar nou geen andere methode voor? Want u zei: die methode was echt een stevige techniek, die ook voor kerncentrales gebruikt werd. Was er niet een andere methode al beschikbaar?

De heer **Hut**:

Nee, die was er -- tenminste, voor zover wij wisten -- niet. Maar in het hele proces is daar natuurlijk wel heel veel gebeurd. Want wij werkten toen met de groene versie van de NPR 2015. Die is eind dat jaar, zo even uit mijn hoofd, van kleur verschoten. Toen is hij wit geworden.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Dat is een bouwnorm.

De heer **Hut**:

Ja, de bouwnorm. Diezelfde NPR is in 2017 hernieuwd in de witte versie.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Wat is het verschil tussen groen en wit?

De heer **Hut**:

De groene versie is een conceptversie, waar al mee gewerkt wordt, maar die uiteindelijk nog definitief gemaakt moet worden. De '17-versie is groen begonnen, maar die heeft het stadium van wit nooit bereikt. Later is de groene 2018 gekomen. Dus alleen al in mijn korte periode bij het CVW is de landelijke norm vier keer gewijzigd. Dat is lastig, als je met een wedstrijd

bezig bent en de spelregels veranderen. Ik snap dat het moest, geen discussie daarover, maar het was best wel lastig. En we hebben ook wel heel intensief gezocht naar eenvoudiger methoden -- want dat is waar u naartoe wilt -- van: kun je dat niet op een eenvoudiger manier doen? Dan laat ik de tijdslijn maar even los, voor het beeld, dan moeten jullie mij straks maar even in tijd weer op het goede spoor zetten, maar er is later bijvoorbeeld gewerkt met de NLPO. Dat is de non-linear pushover methode. Die is, even in leektaal, wat eenvoudiger uit te voeren, is ook minder nauwkeurig, maar nauwkeurig zat om te bepalen hoe sterk een woning is en wat je zou moeten doen. We hebben in die tijd ook al voorzichtig gesproken over wat later "expert judgement" is gaan heten. Dat houdt dus in dat als je een bepaald type woning al twee of drie keer hebt doorgerekend met een hele gedetailleerde methode en je komt opnieuw bij zo'n woning waarvan je zegt "goh, die ziet er eigenlijk honderd procent hetzelfde uit als die andere die ik gehad heb", je je afvraagt: kan ik dan niet zeggen "deze woning zal dezelfde uitkomst geven als de woningen die ik al heb doorgerekend"? Dat is expert judgement. Daar zat best een nadeel aan, niet vanuit de techniek, maar wel vanuit de rol die de overheid in dezen heeft, waarbij er is gezegd: iedere bewoner heeft gewoon recht op een versterkingsadvies en een analyse van zijn of haar huis. Op het moment dat ik hem kopieer en ik zet er een andere adressticker voorop en een voorblad waarin ik zeg "deze verschillen heb ik geconstateerd", vonden onze overheidsinstanties het best nog wel spannend om te zeggen: dit is een versterkingsadvies voor uw huis. Ik begrijp dat, maar ik moest er wel mee dealen, want ook dat kwam de versnelling niet ten goede.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Nee, want u heeft een opgave, u moet tempo maken, en aan de andere kant zegt u "we hebben een mogelijkheid om te versnellen", maar werd dat ...

De heer **Hut**:

Dat werd niet tegengehouden. Nee, dat werd niet ... Maar er was, begrijpelijk vanuit de verantwoordelijkheid van andere partijen, wel zorg over: is die dan valide, is die voldoende getest, is dan na deze operatie de betreffende woning ook aantoonbaar op norm? Wij moesten inderdaad tempo maken, maar niet alleen omdat we dat moesten, maar ook omdat we dat wilden. Want in die tijdspanne leefden wij zelf met elkaar in dit hele dossier ook nog in de perceptie van toen, dat er echt een risico-issue was. Wij waren werkzaam in een gebied waar dagelijks een risico-issue was. Dat werd niet ingegeven doordat we een contract hadden of een minister hadden die

aantallen had genoemd die we moesten halen, maar omdat we oprecht ervan overtuigd waren dat wat wij op maandag niet deden, dinsdag gevolgen zou kunnen hebben. Dat was wel de dynamiek van toen.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Is dat dan paniek?

De heer **Hut**:

Nee, dat is geen paniek, maar dat is wel een diep besef van iedereen die met dat dossier bezig was, van: dat zit er wel in. En ik moet zeggen: Peter Kruyt, Frans van der Meer destijds nog en ondergetekende hebben met elkaar wel hele discussies gehad. Even heel plat: als je 's avonds om tien uur naar huis gaat en zegt "joh, het is mooi geweest voor vandaag" en er komt 's nachts om twaalf uur een beving en er vallen slachtoffers, dan weet ik zeker dat wij de volgende morgen om negen uur een telefoontje zouden hebben waarom we het werk niet hadden afgemaakt gisteravond. Daar kun je je nou niet zo veel meer bij voorstellen, omdat de dynamiek wat veranderd is, maar toen leefde dat heel sterk. Dat besef zat zeker bij ons als directie van het CVW redelijk diep, moet ik zeggen.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Ik kom straks nog even op die normen terug. Misschien voor nu nog even: u gaf al aan "er komt een soort balk voor het raam langs". Wat deed dat versterken nou voor inwoners van een woning?

De heer **Hut**:

Die impact was groot. Die balk kwam natuurlijk niet voor het raam langs, want dat filterden wij er wel uit voordat we ermee naar bewoners gingen, maar de constructeur legde ons uit dat als je zeg maar even een kruis op deze manier door een wand zet, dat technisch de beste oplossing was. Nou, dan moet je zoeken naar alternatieven die maken dat dat raam gewoon raam blijft, maar dat wel de woning versterkt wordt. Dat hield soms in dat er zware staalconstructies moesten worden geplaatst, portalen. Die kun je aan de buitenkant plaatsen. Dat is niet het meest fraaie gezicht. Die kun je aan de binnenkant plaatsen. Daarmee wordt de woning kleiner, dus dat is ook niet echt acceptabel. Dus dat was nog best wel een lastige, waarbij ... Ik kan niet genoeg benadrukken hoe wij dat toen ervaren hebben. Op het moment dat wij dat portaal aan de buitenkant wilden plaatsen en we daarover overeenstemming hadden met de bewoner, gingen wij naar de betreffende gemeente en zeiden "de voorgevel komt 30 centimeter naar voren".

Daarmee vielen we buiten het bestemmingsplan. Het feit dat wij buiten het bestemmingsplan vielen, was in mijn optiek een vele malen groter probleem dan het feit dat we het veiligheidsissue hadden opgelost.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Dus dan was met de bewoner afgesproken "we doen dit aan de buitenkant" en ...

De heer **Hut**:

"We kunnen dit doen aan de buitenkant, maar we moeten even terug omdat we buiten de rooilijn komen van het bestemmingsplan." We hebben situaties meegemaakt waarin dat niet lukte.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Waren er verschillende gemeenten of was het één bepaalde gemeente?

De heer **Hut**:

Nee, dat liep door alle gemeentes wel een beetje heen.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Is dat dan ook geadresseerd en zijn er gesprekken geweest met die gemeenten?

De heer **Hut**:

Ja, uiteraard is dat geadresseerd, en er is daarna ook wel redelijk snel ingegrepen, zo van: joh, daar moeten we toch met elkaar even wat anders mee omgaan. Dat is ook terecht. Ik bedoel dat niet in verwijtende sfeer, want het was een gevolg van in een hoog tempo dingen doen die nooit eerder waren gebeurd. En dan loop je tegen situaties aan dat dit speelt. Die vertraging hierdoor is later heel snel opgelost in goed overleg met allerlei gemeentes, dus laten we hier niet de indruk wekken dat dat niet goed ging, maar we liepen daar in het begin wel tegen aan. De druk op ons was in 2015 immens hoog. Tenminste, zo hebben wij hem ervaren. Of die ook zo bedoeld is geweest, daar mag een ander antwoord op geven, maar wij hebben hem zo ervaren.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Dus uiteindelijk is dat opgelost, maar het was een andere situatie dan anders en daardoor waren de regels die altijd golden, niet altijd passend voor wat er nodig was om aan de slag te gaan.

De heer **Hut**:

Nee, dat klopt. Ik had hem voor mezelf opgeschreven voor aan het end van de rit, maar misschien is het goed om hem toch hier nu te adresseren, want hij komt wel heel mooi naar voren nu. Wij vonden toen dat op het moment dat je te maken hebt met iets wat we met elkaar een "crisis" hebben genoemd ... Of dat al of niet een terechte benaming is, daar ga ik niet over, want ik was van de uitvoering en niet van het beleid. Maar op het moment dat je vindt dat je een veiligheidsissue hebt en dat je er alles aan moet doen om dat zo snel mogelijk op te lossen, dan hoort daar in mijn optiek ook bij dat je iets vindt van beleid van hoe je omgaat met de regels die je normaal gesproken heel zorgvuldig toepast in de normale, dagelijkse situatie. Op het moment dat dat begint te knijpen, moet je iets anders doen. Ik heb -- het zijn mijn bouwvakkerswoorden, het is geen bestuurlijke taal -- in die tijd gezegd: jongens, zorg voor territoriale wetgeving die maakt dat we in staat zijn om sommige dingen dan maar even iets minder zorgvuldig te doen. Als je daar beleidsmatig overeenstemming over hebt, moet je dat doen. Als je dat niet doet, dan kun je wel tegen ons zeggen "je moet tempo maken", maar als je tegen je eigen ambtenaren niet zegt "dan moet je nu maar even de discussie over de kleur van de regenpijpen en de 30 centimeter overschrijding van de rooilijn voor lief nemen", ja, dan word ik opgezaald met een probleem. Nogmaals, dat is uiteindelijk wel weer getackeld, maar er had toen wij eraan begonnen beleidsmatig veel eerder bij partijen het besef moeten zijn: we zijn er niet mee om te zeggen "wij gaan 3.000 woningen doen in '15 en 5.000 woningen in '16, en we zorgen voor de financiering" -- daar komen we vast straks ook nog op, hoe dat wel of niet geregeld was -- zonder dat je ook nadenkt over dat het regeltechnisch ... Dan vergeet ik nog de vogels die ik net heb genoemd, mijn overleg met RVO. Ik vond het lastig om daarmee om te gaan als technaut.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

U gaf aan: het heeft ook impact op de inwoners. Als je nou kijkt naar zo'n versterkt huis, hoe veilig is dat dan? Hoeveel minuten hebben mensen om eruit te komen als er een beving is? Kunt u dat schetsen?

De heer **Hut**:

Ja, dat is een theoretisch getal. De veiligheid van het huis is vastgelegd in die Europese norm, de 9998E. Die geeft de mate van veiligheid aan waar je in theorie aan moet voldoen. Even uit mijn hoofd: als er een beving komt niet zwaarder dan 5 op de schaal van Richter, heb je volgens mij 30 minuten de tijd om veilig je woning uit te kunnen. Dat was het uitgangspunt.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Is het dan ook zo dat huizen die versterkt zijn minder schade krijgen als er bevingen zijn ten opzichte van een huis dat niet versterkt is?

De heer **Hut**:

Ja en nee. Dat klinkt wat diplomatiek. Ik heb de vraag vaker gehad. Ik doe het toch maar even aan de hand van een voorbeeldje. Als jij schade hebt aan je auto, aanrijshade, en je hebt dat netjes laten herstellen, dan heb je na dat herstel, als je weer tegen een paaltje aan rijdt, dezelfde schade, of die nou wel of niet hersteld is. Dat is bij schadeherstel aan woningen in sommige situaties net zo. Je zag wel dat op het moment dat er een scheur zit, die wordt netjes versterkt en er opnieuw kracht komt op zo'n woning, er dan ... De scheur ontstaat altijd op de plek waar het de constructie het zwakst is. Dus daar waar die constructie eerder stuk was en je die hersteld hebt, is die sterker geworden, maar daarmee is de buurman of de buurvrouw, daarmee bedoel ik de vierkante meter metselwerk die ernaast zit, de zwakste geworden. Dus dan komt hij soms daar terug. Daar is ook nooit onduidelijkheid over geweest. Versterken zegt iets over de mate van veiligheid van mensen in een huis en zegt niks over de kans dat je schade krijgt bij een beving.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

In het eerste jaar van het Centrum Veilig Wonen, 2015, kondigen de provincie Groningen, de betrokken gemeenten en ook minister Kamp de komst aan van een nieuwe organisatie, de Nationaal Coördinator Groningen. Hans Alders wordt benoemd tot Nationaal Coördinator. Hij gaat vanaf eind 2015 de regie voeren over de versterkingsoperatie. De uitvoering blijft bij Centrum Veilig Wonen en NAM blijft betrokken als opdrachtgever van Centrum Veilig Wonen. Wat betekende de komst van die Nationaal Coördinator Groningen voor het Centrum Veilig Wonen?

De heer **Hut**:

O, dat had een redelijk grote impact.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Kunt u dat ...

De heer **Hut**:

Dat is wel wat ... Kijk, primair, hoog over, hadden we vanaf dat moment ... Ja, Hans Alders kwam, maar echt operationeel ontstond de samenwerking

wat later dan voorjaar '15. Maar wij liepen op dat moment aan tegen een duaal opdrachtgeverschap, want de NAM was formeel onze opdrachtgever, conform contract. Die betaalde ook onze facturen. Uiteindelijk was de NCG degene die de regie voerde en bepaalde wat er moest gebeuren, op welke momenten en op welke plaatsen. Dus ook onze overlegstructuur werd er wel intensiever van.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Wat betekende dat dan in de praktijk?

De heer **Hut**:

Dat waar we voorheen overleg hadden met de NAM over allerlei zaken, we nu ook overleg hadden met de NCG over allerlei zaken en ook overleg hadden met NAM én NCG over allerlei zaken. Dus het aantal vergaderuren per week werd iets groter, zeg maar.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

U ging meer vergaderen. Welke dilemma's of spanningen waren er nou tussen die verschillende rollen waar u mee te maken had?

De heer **Hut**:

Daar zaten natuurlijk begrijpelijkerwijs best af en toe wel spanningen tussen, omdat ... Even heel platgeslagen, vanuit het uitgangspunt was de NAM aansprakelijk voor schade en versterking die causaal verband hield met de aardbevingen. Causaliteit was voor de NAM gewoon heel belangrijk. Hans Alders was -- ik denk terecht -- ingehuurd om naar het gebied te kijken en die operatie aan te sturen, maar ook om direct te kijken naar koppelkansen en verbetering van het gebied. Wat ik er vanuit die tijd uit ervaren heb -- dat is iets wat nog speelt -- is dat als je een operatie die gestuurd wordt door causaliteit en de bijbehorende financiering wilt omzetten naar een operatie die gestuurd wordt naar het verbeteren van een gebied waarbij schadeherstel en versterking er een onderdeel van is, je ook iets met middelen zult moeten, anders dan zeggen: dat moet betaald worden door de partij die alleen aansprakelijk is voor de causaliteit. Dat was een hele lastige. We hebben heel veel discussies gehad in die tijd -- even los van wie er gelijk had, want nogmaals: daar ga ik niet over en dat is ook goed -- over: moet dat nou betaald worden door de NAM of moet dat betaald worden uit andere potjes?

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Dus veel van uw vergaderingen gingen over: wie betaalt de rekening?

De heer **Hut**:

Nou, niet veel ... Dan lijkt het alsof het alleen daarover ging. Dat was niet zo, maar dat was wel met enige regelmaat onderdeel van het overleg.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Waren er andere tegenstrijdigheden waar u tegen aanliep in die overleggen?

De heer **Hut**:

Jawel. Ik neem even een glas water. Ja, er waren ook wel andere tegenstrijdigheden. Eentje die mij wel heel sterk is bijgebleven, is dat verderop in het proces op enig moment het inspectie- en engineeringprogramma is opgetuigd, de bekende batches -- ze komen straks misschien nog voorbij -- 1467, 1581 en 1584.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Daar komen we straks nog op terug.

De heer **Hut**:

De NCG vond, heel terecht vanuit zijn publieke rol, dat op het moment dat je voor de eerste keer met bewoners in contact kwam om te zeggen "uw huis zit in de batch voor inspectie, engineering en vervolgens versterking" ... Dan zei Hans Alders samen met Jeroen de Boer -- en nogmaals: heel terecht vanuit hun rol -- "wij gaan die hele operatie vanaf de eerste aankondiging tot en met het versterken draaien onder dezelfde norm als waar we mee begonnen zijn".

Mevrouw **Tielen** (VVD):

En met "norm" bedoelt u dan die veiligheidsnorm?

De heer **Hut**:

De betreffende NPR, ja, sorry. De betreffende NPR. De NAM zat heel sterk op de lijn: we zijn het daar wel mee eens, alleen, op het moment dat de inspectie klaar is en we beginnen met de engineering, dan zouden we eigenlijk de norm moeten kiezen die geldt op het moment dat de engineering begint. En ik heb u net al uitgelegd: alleen al in mijn periode is die norm vier keer veranderd. Dus daar zat verschil van inzicht. De NAM -- en dan ben ik even techneut -- zei dat niet om te zeggen "nou, dan wordt het misschien

wel wat goedkoper", maar de insteek van de NAM was toen: deze operatie is al mega, laten we ervoor zorgen dat we doen wat nodig is maar niet meer doen dan wat nodig is. Nou, daar zat best spanning tussen, nog even los van de bijbehorende kosten, maar er zat gewoon spanning tussen. En daar zaten wij als uitvoeringsorganisatie bij.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Wie had dan de doorslaggevende stem om daar een beslissing over te nemen?

De heer **Hut**:

Dat weet ik niet. Ik weet hoe uiteindelijk de beslissing genomen is, maar in die besprekingen waar uiteindelijk dat besluit genomen werd, hadden ze deze aannemer daar niet voor nodig. En dat vond ik prima.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Was het Centrum Veilig Wonen überhaupt niet daarin betrokken?

De heer **Hut**:

Jawel, wij waren bij die besprekingen, maar wij hadden daar geen invloed op. En dat vind ik ook terecht, want wij gaan niet over het beleid en regels en dat soort dingen. Wij waren van de uitvoering. Dus wij hebben ook steeds gezegd, ikzelf voorop: zeg me wat het besluit wordt. Ik vond oprecht en dat vind ik nog dat je als private partij daarvan weg moet blijven.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Wat was nou de rol van het ministerie van Economische Zaken in al deze overlegstructuren en beslissingsbenodigdheden?

De heer **Hut**:

Nou, die kan ik moeilijk duiden omdat ik natuurlijk niet bij het contact tussen de EZ en de NCG was, en het rechtstreekse contact tussen EZ en het Centrum Veilig Wonen was uiterst sporadisch.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Uiterst sporadisch?

De heer **Hut**:

Ja.

Mevrouw **Tielen** (VVD):
Wat moet ik me daarbij voorstellen?

De heer **Hut**:

Uiterst sporadisch in de zin van: Henk Kamp is een aantal keren langs geweest, staat me bij, toen we net open waren, ergens in februari/maart '15, en volgens mij heb ik hem ergens in maart '16 rondgeleid in Loppersum, waar we toen bezig waren. Er was af en toe natuurlijk best contact tussen beleidsambtenaren van EZ en het Centrum Veilig Wonen, maar dat contact werd ook niet echt op prijs gesteld, omdat wij, toen Hans Alders de publieke regie overnam en netjes, goed gezetteld in het zadel zat, als CVW ook de duidelijke mededeling kregen: communicatie met de buitenwacht doen wij. Dan bedoel ik met "buitenwacht" niet de mensen die schade bij ons meldden. Dat bleef uiteraard zo. Maar de communicatie met gemeentes, met overheden in de breedste zin des woords, wordt door de NCG gedaan en niet door het CVW. Punt. Die is niet voor meerdere uitleg vatbaar, dus daar hielden wij ons aan.

Mevrouw **Tielen** (VVD):
Hoe zou u überhaupt de rol van de Nationaal Coördinator als regievoerder beschrijven? Welke woorden geeft u daaraan?

De heer **Hut**:

Dat vind ik wel lastig, om deze hele algemene, begrijpelijke vraag kort samen te vatten. De NCG is ingesteld om publieke regie te voeren. Dat hebben ze, denk ik, gedaan. Ik denk ook dat ze dat in mijn optiek goed gedaan hebben. Wij hadden daarmee te handelen in de rolverdeling tussen NAM en NCG. Het was ook niet aan ons om daar iets van te vinden. Wij moesten doen wat ons werd opgedragen.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Toch zegt u een aantal keer: wij moeten daarmee aan de slag als uitvoering. Maar de manier waarop u de opdracht kreeg als uitvoerder, daar zat dus nog wel spanning op, heeft u in een aantal voorbeelden ...

De heer **Hut**:

Dat zat er ook wel op, want van de NAM kregen wij zogenaamde work orders ...

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Work orders?

De heer **Hut**:

In normaal simpel Nederlands een opdrachtbriefje, waarop stond wat we moesten doen, volgens welke voorwaarden en welk bedrag daaraan gekoppeld was. In onze beginjaren moesten wij zelf die opdrachtbrief bij de NAM halen. Daar was een procedure en een route voor afgesproken. Toen Hans Alders kwam -- dat was op zich logisch en ook heel terecht -- moesten wij overeenstemming hebben met Hans Alders over hoe we dat gingen doen. Ik zeg "Hans Alders" maar eigenlijk bedoel ik het instituut NCG in de volle breedte. We moesten overeenstemming hebben over "wat moeten we dan precies gaan doen?" en vervolgens moesten wij daarmee naar de NAM om de financiële middelen te halen. Dan kwam het best weleens voor dat wij op verzoek van de NCG en op aangeven van de NCG dingen meenamen in die opdracht waarvan de NAM naderhand zei: ja, maar dit heeft met aardbevingen niet zo vreselijk veel te maken. Wij waren ...

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Kunt u daar een voorbeeld van geven, zodat we een beetje begrijpen wat dat kan zijn?

De heer **Hut**:

Nee, daar heb ik zo op dit moment niet een voorbeeld van. Maar u kunt zich voorstellen: in de spanning tussen de ene partij, die zegt "ik voel mij verantwoordelijk voor alles wat in het kader van causaliteit te maken heeft met deze operatie" en de partij die zich verantwoordelijk voelt voor een vanuit publieke regie gestuurde gebiedsgerichte operatie om schadeherstel te plegen, te versterken en ook middels koppelkansen het gebied daar beter van te maken ... Ik begrijp ze beide -- u ook, denk ik -- maar er ontstond natuurlijk af en toe spanning over financiering van bepaalde onderdelen daarvan.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Dus u was in het begin gewend om een opdrachtbrief op te halen bij de NAM en daarmee aan de slag te gaan. Er zat ook een kostenplaatje bij waar u zich aan hield. En wat u nu beschrijft, is, als ik het goed begrijp: u kreeg eigenlijk de opdrachtbrief van de Nationaal Coördinator en daarmee moest u naar de NAM om daar het kostenplaatje bij te ...

De heer **Hut**:

Nee, wij kregen niet de opdrachtbrief van de NCG. Wij stemden de inhoud van de opdrachtbrief qua techniek en qua werkzaamheden af met de NCG, en de bijbehorende euro's haalden wij bij de NAM.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

En u zegt: soms was het zo dat de NAM zei -- even in mijn woorden -- "ja, maar dit kostenplaatje past niet bij wat wij verwachtten". Wat moet u dan doen?

De heer **Hut**:

Dat zei de NAM eigenlijk nooit. De NAM heeft tegen mij nooit gezegd "dat is te duur" of "dat zit boven ons budget". Dat is in mijn herinnering nooit gebeurd.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Maar hoe merkte u dan dat dat ...

De heer **Hut**:

Doordat er onderdelen in de omschrijving zaten die we bij de NCG hadden afgesproken die niet direct te maken hadden met de causaliteit tussen aardbevingen en wat er in het kader daarvan moest gebeuren. Ik heb als voorbeeld weleens genoemd ... Hij klopt niet helemaal, maar hij is sprekend. Op het moment dat er woningen in een buurtje versterkt worden en het speeltuintje moet ook worden opgeknapt en er moet een wipkip in -- ik heb dat voorbeeld vaker genoemd -- ontstaat er discussie over het feit: wie betaalt nou die wipkip in dat speeltuintje?

Mevrouw **Tielen** (VVD):

En?

De heer **Hut**:

Dat antwoord kan ik u niet geven. Die vraag kwam voorbij.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Maar had dat invloed op de uitvoering van het CVW?

De heer **Hut**:

Ja en nee, maar nogmaals, ik gaf al aan: het voorbeeld klopt niet helemaal. Maar op het moment dat je gebiedsgericht bezig bent en zaken combineert - - wat op zich voor de operatie hartstikke goed is -- maar daarbij niet de

financiële middelen hebt -- ook daar was de NCG met handen en voeten gebonden, die konden ook niet over meer middelen beschikken dan hun ter beschikking waren gesteld -- ontstaan er werkzaamheden waarvan iedereen het erover eens is dat het goed zou zijn om ze direct mee te nemen. Maar daar hoort dan wel bij dat je ook de financieringsstructuur geregeld hebt.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Maar wat betekende dat dan voor uw mensen als die in een dergelijke situatie terechtkwamen?

De heer **Hut**:

Dat was voor onze mensen best lastig af en toe. Van de andere kant heb ik ook heel vaak tegen mijn mensen gezegd: "Hou het simpel. Wij moeten zorgen dat we een work order krijgen, dan kunnen we aan de slag. Wie de financiering van die work order nou precies doet: laten wij ons daar vooral niet heel druk om maken."

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Maar wat er gebeurde er dan in het proces op zo'n moment?

De heer **Hut**:

Soms werden daar afspraken over gemaakt en soms leidde dat tot vertraging of tot het herindienen van zo'n aanvraag, omdat daar toch nog overleg over moest plaatsvinden.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Dus u zegt: in sommige gevallen maakte het eigenlijk niet uit, maar in andere gevallen ...

De heer **Hut**:

Maakte het in tijd wel uit, ja.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

... kostte het ineens heel veel extra tijd.

De heer **Hut**:

Kostte het meer tijd. Ja.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

U noemde het woord "gebiedsgericht" al. Kunt u voor ons beschrijven wat "gebiedsgerichte aanpak" betekende?

De heer **Hut**:

Jawel. Toen wij begonnen bij het Centrum Veilig Wonen, gaf ik net al aan ... Het uitgangspunt "van rij naar vrij" en "van binnen naar buiten" is eigenlijk een risicogestuurde aanpak, waarin het uitgangspunt was: die panden, of het nou woningen of scholen waren ... En daar had je nog klassen in: CC1, CC2, CC3. U hebt dat in de stukken kunnen zien. Dat heeft te maken met risico, met name van de bewoners die erin zitten, tot en met de maatschappelijke functie. U kunt zich voorstellen: als er bij een beving een woning instort, heeft dat een andere maatschappelijke impact dan als er een ziekenhuis buiten gebruik raakt. Daar zaten verschillende klassen in. Dat had dus ook met risico's te maken. Onze aanpak was risicogestuurd, dus beginnen bij die panden waarvan het risico het hoogst was. Bij gebiedsgericht zeg je: hé, maar als we nou toch bezig zijn in een gebied -- een gebied kan een straatje zijn, kan een wijkje zijn, kan een heel dorp zijn; die definitie kan verschillen -- als we daar toch zijn, laten we dan zo veel mogelijk in dat gebied ook alles meenemen wat er is. Dat heeft als groot voordeel dat je daardoor in een gebied makkelijker kunt communiceren met bewoners, maar dat ook de totale doorlooptijd van de operatie korter wordt. Want als je vier of vijf keer terug moet komen om een klein beetje te doen, geeft dat meer overlast en duurt het langer dan dat je het in één keer doet. Daar staat tegenover, even vanuit mijn technische achtergrond geredeneerd, dat je in dat gebiedje aan de slag gaat met huizen waarvan het risico dat er wat mee gebeurt kleiner is dan in het volgende gebiedje, dat je nog niet kunt aanpakken omdat je hebt gekozen voor aanpak van dit gebied als eerste.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Wat dus betekent dat misschien huizen die eigenlijk onveilig zijn, later aan de beurt komen?

De heer **Hut**:

Ja, maar dat loopt als een rode draad door het hele deel heen, want je kunt onmogelijk met alle woningen tegelijk beginnen, dus er zal een vorm van prioritering moeten worden afgesproken. Die is natuurlijk ook vaak op tafel geweest. Ook daar zijn wij altijd buiten gebleven. Dat is een moeilijke afweging, die ook totaal niet thuishoort bij een private partij, dus ook dat is iets waarvan wij weg zijn gebleven.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Helder.

De **voorzitter**:

We zijn ruim vijf kwartier bezig, dus ik stel voor dat we even pauzeren en dat de griffier u en uw steunverlener even naar buiten brengt. Dan gaan we om 15.10 uur verder.

De vergadering wordt van 14.53 uur tot 15.09 uur geschorst.

De **voorzitter**:

Aan de orde is het vervolg van het verhoor met de heer Hut. Ik verzoek de griffier om hem en de heer Stroobach naar binnen te geleiden.

We gaan weer verder. Ik geef het woord aan mevrouw Kuik.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

We hebben het al even gehad over de verschillende normen waar u mee moest werken. Die zijn vier keer veranderd, gaf u al aan. Dat versterken gebeurt dus aan de hand van risico-inschattingen en die bepaalde bouwnormen. Kunt u ons toch nog even meenemen welke dat allemaal zijn geweest?

De heer **Hut**:

Jawel. Wij zijn begonnen met de groene versie van de NPR 2015.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Dat is dus de concept...

De heer **Hut**:

Ja, formeel is dat een concept, maar daar kun je wel mee werken. Dat is vervangen door de witte 2015. Dat is de definitieve versie van de NPR 2015. Vervolgens is de groene NPR 2017 gekomen. Ik weet niet precies wanneer, maar de naam geeft al aan in welke periode die norm is ingevoerd. Die is nooit wit geworden en die is uiteindelijk vervangen door de NPR 2018.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

En de push-overmethode, zit die daar dan nog weer tussenin, of is dat meer ...

De heer **Hut**:

Nee, dat zijn methodieken die moeten worden getoetst uiteraard aan die normen, maar dat zijn berekeningsmethodieken die gezocht zijn om ervoor te zorgen dat engineering sneller zou kunnen gebeuren, waarbij het ook zo is

dat er gekeken is: welke mate van nauwkeurigheid hebben we nu nodig om te kunnen beoordelen of een huis goed is? U moet dat zo zien: er zitten in de uitgangspunten van berekeningen best aannames met een bepaalde marge waarbinnen dat gebeurt. Dan is het maar de vraag, als de aannames in de voorfase dusdanig zijn, of het dan nog zin heeft -- even weer in mijn woorden -- dat de berekening nou drie cijfers achter de komma nauwkeurig is of vier cijfers achter de komma. Die discussie hebben we met elkaar mee mogen maken. Daar zijn goede stappen in gezet.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Dus er zijn vier verschillende normen waar u dan mee te maken heeft gehad. Wat betekende dat nou voor het werk? Verschilde dat nou zo erg dat alles weer aangepast moest worden?

De heer **Hut**:

Of het wel of niet verschilde, bleek altijd pas achteraf. Als je dat van tevoren wist, dan kon je een inschatting maken en zeggen: deze norm maakt een dusdanig groot verschil, we moeten echt wachten tot die er is. Of: deze maakt zo weinig verschil, we kunnen prima met de oude norm door totdat de nieuwe volledig geïmplementeerd is. Dat wisten wij niet, want die norm komt en op dat moment worden op basis van die norm berekeningen gemaakt. De uitkomst van die berekeningen, ja, daar zijn wel gissingen naar gedaan in die tijd, denk ik, door de experts -- daar heb ik niet bij gezeten, want dat overstijgt wel mijn detailkennis van dat soort berekeningen -- maar het was voor ons niet klip-en-klaar duidelijk wat de consequenties van de nieuwe norm waren. Wat we wel wisten, is dat in z'n algemeenheid de nieuwere norm tot minder zware versterkingen leidde. Dat was ook wel logisch, want de seismiciteit in de bodem nam af, dus dat had invloed, in welke relatie dan ook, op de sterkte die je woning moest hebben om bestand te zijn aan de voorwaarden zoals we die net kort voor de schorsing met elkaar hebben besproken.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Als er minder zware versterking is, betekende dat dan ook dat jullie sneller meer woningen zouden kunnen versterken?

De heer **Hut**:

Ja, in de basis wel. Als je een versterking moet uitvoeren die minder werk met zich meebrengt en minder ingrijpend is, gaat die sneller dan een ingrijpende operatie, waarbij ook nog wel heel duidelijk meetelde: kun je nu

een versterking doen in een woning die nog bewoond is en bewoond blijft, is dat veiligheidstechnisch verantwoord, of ga je over een bepaalde grens heen waarbij je zegt "mensen moeten echt voor een bepaalde periode uit huis"? Dat is natuurlijk best een hele belangrijke afweging, want de versterking is één, maar het vinden en beschikbaar hebben van goede, passende tijdelijke huisvesting is natuurlijk een redelijk grote operatie die gekoppeld is aan de zwaarte van de versterking. Dus dat daar heel serieus naar gekeken werd, was een hele logische.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

In hoeverre was dat een verdragingsfactor? Waren er vervangingshuizen beschikbaar als u constateerde: mensen moeten hun huis uit?

De heer **Hut**:

Nee, die waren niet per definitie beschikbaar, omdat toen wij begonnen er ook nog niet -- in de volle breedte, hoor, inclusief bij mijzelf -- het beseef was van: er zullen heel veel mensen uit huis geplaatst moeten worden. Dat bleek uit de eerste berekeningen.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

U heeft al eerder in het gesprek gezegd: versterken op norm. Wat is nou het verschil tussen versterken op norm en versterken niet op norm?

De heer **Hut**:

Het verschil is eigenlijk dat er bij versterken op norm een berekening onder ligt die aantoonbaar aangeeft dat alles wat je in het kader van wetgeving voor die berekeningen moet doen, klopt, en het dus op norm is. Versterking niet op norm houdt in dat die berekening er op dat moment niet onder ligt. Dat houdt niet in dat de getroffen maatregelen onvoldoende of te licht zouden zijn.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

In welke situatie komt het dan voor dat er wordt versterkt niet op norm?

De heer **Hut**:

Bijvoorbeeld in het kader van wat ik eerder heb genoemd: als je gaat naar het systeem van expert judgement, dan ga je uit van de kennis en de kunde van experts die op basis van ervaring met vergelijkbare woningen vanuit het verleden met een stellige zekerheid -- de exacte definitie van "stellig" moet u dan maar invullen -- kunnen zeggen: deze woning lijkt heel sterk c.q. komt

100% overeen met eentje die we hebben uitgerekend; die zal voldoen. Maar als de betreffende bewoner zegt "laat mij de gedetailleerde berekeningen van mijn woning zien waaruit blijkt dat mijn woning op norm is": die is er op dat moment niet. Dat is het verschil, maar technisch, qua veiligheid voor de bewoners, is er dus niet een verschil.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Hoe was het nou voor u om om te gaan met die nieuwe inzichten over veiligheid en normen? Wat betekent dat?

De heer **Hut**:

Nou, lastig, omdat je, even los van de berekeningsmethodiek die erachter zit, bezig bent een operatie te organiseren die niet alleen bouwkundig maar ook logistiek best ingewikkeld en lastig is, waarbij je keer op keer geconfronteerd wordt met gewijzigde spelregels, waarvan je de impact niet kent op dat moment. Dus dat leidt gewoon tot vertraging.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Dat leidt tot vertraging.

De heer **Hut**:

Ja.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

U stipte het al aan. Als het gaat over de inzichten van NAM en de NCG: in hoeverre verschilden zij nou van mening over de toepassing van nieuwe inzichten en normen?

De heer **Hut**:

Daar zat deels verschil van inzicht in het voorbeeld dat ik net al heb aangegeven, waarbij de NCG zei "we starten een programma waarbij we de burger de duidelijkheid geven dat gedurende dat hele programma de norm niet wijzigt", en de NAM op een andere lijn zat. Men had totaal geen verschil van inzicht over het feit dat als de nieuwe norm er was, dat de norm was waar we met elkaar van uit moesten gaan. Het verschil zat 'm in het moment waarop je hem van toepassing verklaart op woningen die al in een bepaalde stroom benoemd waren.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

En was dat dan ook iets wat van te voren was afgesproken, ook voor de

uitvoeringsorganisatie, dat de NCG heeft aangegeven: dit traject doen we met deze norm? Was dat duidelijk voor jullie of was daar continu nog discussie over?

De heer **Hut**:

Nee, voor ons was dat wel duidelijk. Die discussie was er wel, maar wij kregen daar duidelijke instructie over, en op enig moment werd er gezegd ... En voor ons was dat ook niet steeds van belang, want op het moment dat wij ons inspectieprogramma moesten gaan doen en dat volgens een bepaalde norm was, konden wij dat gewoon doen, als wij maar wisten voordat wij met de engineering startten of er besloten was om dezelfde norm van toepassing te laten of de nieuwe norm van toepassing te verklaren. Wij stonden buiten die discussie. Dat gaf ik net al aan. Maar op dat moment moesten wij het weten. Als wij het toen wisten, dan konden we daar wel mee aan de slag.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Dus maakte die discussie tussen die twee nog uit voor het werk?

De heer **Hut**:

Ja, in theorie ging het natuurlijk zoals ik net schets, maar die discussie was niet altijd tijdig beslecht, dus dat maakte wel uit. Wij moesten iedere keer als er een nieuwe norm kwam toch ook weer in gesprek met onze ingenieursbureaus die het werk voor ons deden: hoe willen we het nou hebben? Er moet ge-engineerd worden volgens de nieuwe norm, maar wij hadden er natuurlijk ook belang bij om te zien: wat is nou het verschil -- u gaf dat zelf net al aan -- tussen de oude norm en de nieuwe norm? Is dat een groot verschil, is dat een klein verschil, waar zit 'm dat dan, maakt het voor hoogbouw meer verschil dan voor laagbouw of andersom, of heeft het geen invloed? Daar hadden we natuurlijk met elkaar ook belang bij om weer inzicht te krijgen in de capaciteit die nodig was om de rest van de opgave te engineeren.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Welke gevolgen had dat voor aanpassingen van uw werk?

De heer **Hut**:

Op het moment dat je besluit tot aanpassing van de norm of het implementeren van een norm op een werk waar al met een andere norm begonnen is, dan wordt het herengineering.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Wat waren nou de gevolgen van die veranderende bouwnormen voor bewoners? Wat hebben die daarvan gemerkt?

De heer **Hut**:

Nou, die hebben daar denk ik in die tijd iets minder van gemerkt, maar dat is natuurlijk wel heel sterk gaan spelen tot op de dag van vandaag, want die norm had invloed op de zwaarte van de versterking van je huis. Ik gaf net al aan: het zou het verschil kunnen maken in sommige situaties tussen in huis blijven of moeten verhuizen. Je zag dat later ook, en dat is de discussie nu -- dat is misschien even buiten het verhoor nu -- maar het bestuurlijk akkoord dat een jaartje geleden is gesloten, heeft heel direct te maken met het feit: onder welke norm is jouw versterkingsadvies gemaakt en ben je bereid om herbeoordeling aan te vragen met een vergoeding daartegenover? Dus die discussie heeft van het begin af aan gespeeld tot op de dag van vandaag.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Wat betekende dat nou voor de bewoners, de gedupeerden?

De heer **Hut**:

Onduidelijkheid, want zoals wij er nu over praten ... Ik zat er middenin. U heeft met elkaar het dossier goed bestudeerd, dus begrijpt dat het zo loopt en wat het precies inhoudt. Maar de bewoners werden geconfronteerd met bulten communicatie en bulten gegevens en allerlei rapporten, waarin ze zich ook nog een beeld moesten vormen of het nou wel of niet verstandig was om van de 2015-norm naar de 2017-norm te gaan, en ook nog voor zichzelf een mening moesten vormen of de witte nou beter was dan de groene of andersom. Dat was voor bewoners een onmogelijkheid en dat kon je bewoners ook niet aandoen, vond ik. Dat is gewoon heel slecht. Hoe technisch begrijpelijk ook, maar voor bewoners heel slecht.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Welke signalen kregen jullie dan binnen vanuit die kant?

De heer **Hut**:

Die signalen kwamen bij ons wel binnen, maar die kwamen meest binnen bij de NCG, want dat was in de periode dat de NCG al die contacten onderhield. Maar wij hebben ook wel bewoners gehad die zeiden: wij snappen het niet. Dan moesten wij het uitleggen, en dit is heel moeilijk uit te leggen zonder dat je gedetailleerd ook technisch de diepte ingaat. Nou, dan raak je

begrijpelijk en heel terecht heel veel bewoners kwijt. Ik heb steeds gevonden: dat kun je bewoners niet aandoen, deze discussie.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Hoe was dat te voorkomen geweest?

De heer **Hut**:

Dat is wel een lastige, omdat in de loop der tijd, door het verminderen van de gaswinning en uiteindelijk het op termijn stopzetten van de gaswinning, de seismiciteit in de bodem afneemt. Hoe en in welke mate, daar hebt u allerlei andere experts voor gehoord. Dat weet ik niet, maar er is een verband. Het is wel goed, denk ik, om op het moment dat de dreiging afneemt, in elk geval van elkaar te weten welke invloed dat in technische zin heeft op de veiligheid van mensen in woningen. Even los van wat je ermee doet, maar ik vind dat je dat moet weten, en dat je je bewoners als overheid daar ook duidelijkheid over moet geven. Daar kun je niet naar gissen, dat moet je serieus en netjes en zorgvuldig doen. Maar het heeft invloed.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

In hoeverre hebben die nieuwe normen, die nieuwe inzichten, nou geleid tot veel verschillen tussen gedupeerden in hoe ze werden geholpen?

De heer **Hut**:

Hoog over is het zo dat de maatregelen die je moet treffen op basis van de meest recente normen minder zwaar en minder ingrijpend zijn dan de maatregelen die je moest treffen op basis van de groene norm 2015. Dat verschilt ook nog weer per type woning, per type gebouw: is het hoogbouw, is het laagbouw. Maar als je het even heel hoog over beschouwt, is de hoeveelheid maatregelen die je moet treffen in de loop der tijd minder ingrijpend geworden dan op basis van de eerste norm.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Kan het dan zo zijn dat bij een oude norm iemand nieuwbouw zou krijgen en bij de nieuwe norm versterking?

De heer **Hut**:

Ja, dat zou in sommige situatie kunnen. Ja. Ja. Volgens mij zijn daar in de regio ook helaas voorbeelden van.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

In de periode 2015-2018 zijn er ruim 400 adressen op norm versterkt, ongeveer 100 per jaar dus. De ambitie van minister Kamp was destijds om 3.000 woningen te versterken in 2015 en ook nog 5.000 in 2016. Wat is nou de belangrijkste reden dat die adressen die op norm zijn versterkt, uitkwamen op ongeveer 400?

De heer **Hut**:

Daar zijn een aantal redenen voor, die voor een deel net ook al voorbijgekomen zijn. In willekeurige volgorde van belangrijkheid. We zijn begonnen met de normen zoals we net geschetst hebben. In die tijd maakten wij inspecties -- die komt u ook in de stukken tegen. Dat was een RVS, zoals wij dat noemen, een rapid visual screening. Een goed Gronings woord hebben we er nooit voor kunnen vinden. Wij vonden het lastig uitleggen aan bewoners wat er gebeurde. Op het moment dat we beter moesten kijken, dan hielden we een EVS en dat is een extended visual screening. Dan gingen we ook naar binnen om te kijken hoe dingen eruitzagen, in simpele bewonerstaal. Dat is later vervangen door het I&E-programma. Tegenwoordig heet dat anders. Ik ben de naam even kwijt, maar bij ons heette dat toen het inspectie en engineeringprogramma, waarbij we uitgebreide inspecties hielden in woningen. Aan de hand van die inspecties deden wij engineering en dat leidde tot een versterkingsadvies. De eerste waar we dat bij deden, is de bekende 1467. Maar dat moest wel gebeuren en de doorlooptijd van zo'n complete inspectie en engineeringronde was zeker bij de eerste 13 of 14 maanden, even uit mijn hoofd. In die periode is er niet versterkt aan woningen waar die inspectie en engineering niet voor klaar was.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Mijn vraag was hoe het nou kan dat er maar 400 adressen op norm zijn versterkt. Als ik naar u luister, komt dat doordat het proces om tot versterking te komen gewoon veel langer duurde.

De heer **Hut**:

Ja, mede, maar het had ook te maken met de wijziging van risicogestuurd naar gebiedsgericht. Dat maakt ook dat een aantal woningen die al benoemd waren ineens in een andere batch kwamen, in een andere tijdspanne, dus dat schoof wat naar achteren. En er was een deal gemaakt met de corporaties, waar pilot 1a van 150 in zat en extensie 1a van 175, die u ook in de stukken tegenkomt. Dat was oorspronkelijk een deal van 1.650. Met de

komst van de gebiedsgerichte aanpak van de NCG pasten die niet meer qua prioritering door het gebied heen. Er is een deal gemaakt dat die laatste 1.100 zouden overgaan en zouden worden opgenomen in de gebiedsgerichte aanpak van de NCG.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Dus u zegt over de doorlooptijd dat die inspectie en om uiteindelijk te komen tot versterking eigenlijk veel langer duurde. En u zegt dat de overgang van een risicogerichte aanpak, waarbij de meest onveilige huizen het eerst zouden worden aangepakt om te versterken, naar een gebiedsgerichte aanpak, waarin meerdere gebouwen tegelijkertijd zouden worden versterkt, ook vertraging opleverde, om het zo maar even te noemen. En u zegt dat er ook wat veranderde in de afspraken die met de woningbouwverenigingen gemaakt waren, waardoor ook daar huizen op een ander moment zouden worden versterkt.

De heer **Hut**:

Voor het resterende deel van die afspraken veranderde er ook wat.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Hebben we dan de drie belangrijkste redenen te pakken?

De heer **Hut**:

Ja, ik denk dat dat wel de drie belangrijkste redenen zijn geweest, tenminste in mijn perceptie.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Dat het in plaats van duizenden 400 huizen waren. Welke invloed kon uw Centrum Veilig Wonen hebben op het tempo van de versterking?

De heer **Hut**:

Dat was maar heel beperkt, omdat wij aan de slag konden met datgene wat wij in opdracht hadden. Alles waarvan op een of andere manier niet 100% duidelijk was onder welk regime het viel en wanneer het moest worden uitgevoerd, daar konden wij niet zo veel mee.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Wat deed u met het feit dat u daar niet zo veel mee kon?

De heer **Hut**:

Daar konden we niet zo heel veel mee, omdat wij niet bij de besluitvorming

daarover, zowel over de aantallen als de plaats als onder welk regime dat viel, waren. Dat waren afspraken tussen partijen waar wij niet bij zaten, dus wij hadden daar ook geen invloed op.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Maar in hoeverre waren degenen die dat besluit moesten nemen op de hoogte van het feit dat dit zo'n impact had op uw uitvoering en op uw werkwijze?

De heer **Hut**:

In mijn optiek waren ze daar netjes van op de hoogte. Ik heb geen pogingen gedaan om dat binnen CVW-deuren te houden. Dat hebben we netjes gecommuniceerd met alle partijen waar we overleg mee hadden.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Kunt u beschrijven hoe dat dan ging?

De heer **Hut**:

Wij hadden natuurlijk heel veel overleggen met NAM en NCG. Wij moesten ook rapporteren. Wij hadden periodiek een rapportagelijijn, eerst naar de NAM en later naar de NCG. In al die rapportagelijijnen vind je deze getallen terug.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Dus u zegt daarmee dat u geen invloed had op de besluitvorming, maar dat u door de veranderende besluitvorming niet verder kon op het pad dat was bedacht, ook qua aantallen. En u koppelde dat weer terug naar degenen die de besluiten moesten nemen.

De heer **Hut**:

Ja, dat klopt. Ik weet nog, dat schiet me nou te binnen ... Ik had het al over pilot 1a, wat wij extensie 1a hebben genoemd; die 175. Dat was eigenlijk een voortvloeijsel van het feit dat wij wel zagen dat het tempo eruit raakte op deze manier. Dus toen hebben wij gezegd: zou je niet op die manier ook nog een uitbreiding van die eerste 150 kunnen maken door een aantal woningen toch risicogestuurd, dus van binnen naar buiten, aan te wijzen waar we mee verder kunnen? Met een tweeledig doel: om het tempo erin te houden, maar ook om ervaring op te doen. We hebben die eerste 150 gedaan. Daarover hebben we een uitgebreide evaluatie gehouden met de corporaties erbij, want het was hun bezit, het waren hun huurders, hun klanten. En we hebben gezegd: ja, het is mooi als je een pilot en een evaluatie doet, maar als je dat

vervolgens in een ordner in de kast zet, leer je daar met elkaar niks van; er ligt een forse opgave, laten we nou nog een extensie gaan doen, in de wetenschap dat we misschien over een jaar zeggen dat het wel anders had gekund, maar dan hebben we in elk geval iets gedaan en dan bouwen we verdere ervaring op.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Dus u wilde in elk geval iets doen.

De heer **Hut**:

Wij wilden graag tempo erin houden, ja.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Wat had het nou voor invloed op uw organisatie maar ook op alle betrokken aannemers, ingenieurs, rekenbureaus enzovoort dat dit tempo maar niet op gang kwam, om het maar even in mijn woorden te zeggen?

De heer **Hut**:

Als ik het voorzichtig zeg "vervelend", en als ik het eerlijk zeg: dramatisch.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

En hoe uitte zich dat, die dramatische invloed?

De heer **Hut**:

Er is door het hele dossier heen met enige regelmaat door mensen gezegd: er is twijfel of er wel voldoende uitvoeringscapaciteit is. Vanaf dag één tot vanmorgen vroeg wordt er gezegd: wij vragen ons af of er wel voldoende uitvoeringscapaciteit is. Ik heb altijd gezegd: als je mij vertelt wanneer je welke capaciteit nodig hebt, dan zorg ik dat die er is. En dan wordt het stil. Ja, wij moeten nog zoveel woningen doen. Ja, maar wanneer dan en wat moet er dan aan gebeuren en wanneer kunnen we dan beginnen? Dat is wel een rode draad door dit dossier: capaciteit mobiliseren, zorgen dat het klaar staat, en dan vervolgens zijn er zo veel op zich valide redenen vanuit het publieke domein dat je nog niet kunt beginnen. Ik heb zelf een aannemersbedrijf, dus ik weet redelijk wat de gedachten zijn bij bouwcapaciteit. Je bent best bereid om je capaciteit ter beschikking te stellen voor iets wat ook daadwerkelijk komt. Maar als jij een paar keer je capaciteit hebt vrijgehouden en de opgave komt niet, dan komt er een keer een moment dat je zegt: nou, ik kan beter wat anders gaan doen, dan heb ik

meer zekerheid dat mijn capaciteit wordt benut dan dat ik ga wachten totdat deze capaciteit benodigd is.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

U vertelt het alsof het ook zo gebeurd is.

De heer **Hut**:

Ja.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Kunt u vertellen wanneer of hoeveel? Hoe ging dat dan?

De heer **Hut**:

U moet zich voorstellen: beginnend bij de erkenningsregeling, wat ik net heb uitgelegd. Daar steek je tijd en energie in en daar leid je vaklieden voor op.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

4.500 tot 5.000.

De heer **Hut**:

4.500 tot 5.000, waarvan de kosten werden betaald door de NAM, en de regeling was dat de eigen uren die mensen erin steken voor eigen rekening waren; op zich een prima regeling. Maar dan ga je ervan uit dat daar een hoeveelheid werk uit rolt waarmee je aan de slag kunt en waarmee je ook de mogelijkheid hebt om de investering die je hebt gedaan, terug te verdienen. Op het moment dat het niet komt, of het komt maar heel sporadisch of op een ander moment dan waar je vanuit mocht gaan, dan is dat wel heel lastig. In de aannemerij is de belangrijkste competentie die je moet hebben het organiseren van discontinuïteit. Als die discontinuïteit vergroot wordt, dan is het steeds lastiger om dat te doen. Voor aannemers, schilders, stukadoors, zeg maar bouwvakkers in de volle breedte in dit dossier, is het ook heel vervelend als er continu in de publieke opinie wordt gezegd dat er zorg is of er wel voldoende capaciteit is, terwijl jij capaciteit hebt en die niet benodigd is. Dat komt de geloofwaardigheid niet ten goede.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Dus u zegt eigenlijk: die mensen die in het begin die extra cursussen hebben gehad, zaten vervolgens ...

De heer **Hut**:

Een heel groot gedeelte heeft dat nooit in de praktijk kunnen brengen.

Mevrouw **Tielen** (VVD):
Nog steeds niet?

De heer **Hut**:
Nog steeds niet, nee.

Mevrouw **Tielen** (VVD):
En wat betekent dat dan voor u? U was in het begin directeur Erkenningregeling. U was bezig om die capaciteit klaar te zetten, zoals u zei, om partners te vinden bij aannemers, om te zorgen dat er ingenieurs klaarstonden. Wat ging u doen?

De heer **Hut**:
Ik ging daarna, wat ik al zei, met het bouwkundig versterken aan de slag. Wij zaten heel sterk in de modus dat wij een uitvoeringsorganisatie zijn en zo goed en zo kwaad als het kan moeten zorgen dat wij zo veel mogelijk doen waar duidelijkheid over is, maar ook zorgen dat daar voldoende capaciteit voor is, maar ook zorgen dat er niet meer capaciteit klaarstaat dan we nodig hebben.

Mevrouw **Tielen** (VVD):
Dus wat doet u dan als blijkt dat het plan anders loopt dan zoals u het had uitgerekend in de uitvoering?

De heer **Hut**:
Dan maken we daar melding van in de diverse overleggen, en het andere gevolg is dat daar waar men vindt dat ik capaciteit moet organiseren en klaar moet zetten, ik dat heel ondeugend dan maar niet doe.

Mevrouw **Tielen** (VVD):
Hoe ziet dat eruit?

De heer **Hut**:
Iets niet doen is redelijk eenvoudig, moet ik zeggen. Dat is gewoon niet doen. Dat klinkt heel cru, maar als er gezegd wordt "je moet zorgen dat er capaciteit klaarstaat" en ik wist op den duur dat die toch niet ingezet werd op de momenten dat mij gevraagd werd om die klaar te zetten, dan zette ik die gewoon niet klaar.

Mevrouw **Tielen** (VVD):
En wat gebeurt er dan?

De heer **Hut**:

Niks.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Want?

De heer **Hut**:

Want de capaciteit wordt niet gevraagd op het moment dat ze hadden beloofd en de capaciteit die ik niet klaargezet heb, doet wat anders, dus eigenlijk gebeurt er niks ergs, want er is geen tekort aan capaciteit.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Als ik het zo hoor, dan is de conclusie: er was voldoende capaciteit, maar we kregen het werk maar niet aangeboden.

De heer **Hut**:

Mijn stelling is dat er altijd voldoende uitvoeringscapaciteit is geweest, tot op de dag van vandaag.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Dan wil ik nog even stilstaan bij de verhouding tussen de NAM en Centrum Veilig Wonen. Het CVW opereerde onder aansturing of in opdracht van NAM, maar NAM stond wel op enige afstand. Hoe werkte dit nou in de praktijk?

De heer **Hut**:

In de praktijk werkte dit zo ... Om toch even het beeld te schetsen: wij waren twee commerciële, private partijen die een overeenkomst met elkaar hadden. In iedere situatie waarin dat zo is, is er met enige regelmaat overleg tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. Dat was er dus ook hier. Er was regelmatig overleg met de NAM en het Centrum Veilig Wonen. Dat ging dan met name over: heb je voldoende middelen om je targets te halen? Heb je voldoende gegevens om verder te kunnen? Wat heb je nog nodig? Hoe denk je dat aan te pakken? Dat ging dus met name over: hoe pak je dingen aan en hoe zorg je ervoor dat je de middelen hebt, in de volle breedte van het woord, die nodig zijn om die opgave te doen? Dat vonden we ook redelijk normaal, omdat NAM opdrachtgever was en wij opdrachtnemer. Daar hoort bij dat je ook als opdrachtnemer regelmatig overlegt en ook rapporteert aan je opdrachtgever hoever je ermee bent en waar je tegen aanloopt.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

In hoeverre kon u uw werk naar eigen inzicht invullen?

De heer **Hut**:

Voor mijn gevoel in grote mate.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

In grote mate. In welke gevallen had u dan toestemming nodig van de NAM?

De heer **Hut**:

Het hele dossier was eigenlijk opgeknipt in drie percelen; perceel 1, perceel 2 en perceel 3. CVW opereerde in perceel 1. Dat hield in dat de kosten van CVW in volle breedte zaten in perceel 1. Daar hadden wij 100% ruimte om te doen wat wij wilden. Ik heb aan het begin al aangegeven dat wij een contract hadden met als uitgangspunt opschalen naar 150 man. De opgave werd dusdanig groot en complex dat het doorgroeide naar een veelvoud daarvan. Dat moesten we uiteraard afstemmen met de NAM. Daarvoor gingen we naar de NAM en zeiden: voor dit deel van de opgave of voor dit deel van het proces hebben we zoveel mensen nodig. Daar hadden we toestemming voor nodig en die kregen we ook altijd.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Er was geen discussie over.

De heer **Hut**:

Nee, nee, daar was eigenlijk nooit discussie over. Dan had je perceel 2. Daarin zaten mensen die opnames deden en mensen die engineering deden, bijvoorbeeld de schade-experts die de schades voor ons opnamen. Dat was perceel 2. Wij zorgden ervoor dat die mensen opdracht kregen on behalf of NAM, zoals wij dat noemden. Dus wij regelden die opdrachten, maar formeel, op papier was de NAM de opdrachtgever. Die geldstromen zaten dus ook boekhoudkundig bij de NAM. Wij adviseerden, wij bereidden dat voor en de NAM gaf daar niet eens een klap op, want dat deden wij, maar wij kregen toestemming en dan regelden wij dat af met die ingenieursbureaus en met die schade-experts.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Jullie formuleerden de opdrachten.

De heer **Hut**:

Ja.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Daar had NAM niks mee te maken.

De heer **Hut**:

Kijk, NAM werd uiteindelijk opdrachtgever. Wij deden dat on behalf of NAM. Wij hadden overleg over hoe die opdrachten er dan uitzien, in de formulering; niet zozeer over de inhoud, maar wel over de opbouw van die opdrachten.

En dan had je nog perceel 3 en dat is de verzameling handjes, simpel gezegd, in de volle breedte. Dat waren de mensen die het werk op locatie moesten gaan doen. Ook dat werd door ons voorbereid en uiteindelijk ook weer on behalf of NAM opgedragen.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Oké. Dus ook daar zat NAM niet rechtstreeks bij.

De heer **Hut**:

Nee.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Voerde u ook nog gesprekken met NAM of Shell -- ik weet niet of die ook nog in beeld is -- over de kosten van schadeafhandeling en versterking?

De heer **Hut**:

Ja. Ik heb overigens Shell nooit gesproken. Alle gesprekken verliepen met de NAM en de terugkoppeling van Shell naar haar aandeelhouders, dat weet ik niet, daar zaten wij niet bij. Daar voerden wij wel gesprekken over. Die gesprekken gingen niet over de hoogte van de kosten, maar wel over de inspanning die wij als CVW moesten leveren om dat in de markt te zetten en dat te regelen en over de manier om dat efficiënt en zo goed mogelijk te doen; de KPI's kwamen net al even voorbij. Inhoudelijk hebben wij met NAM nooit discussie gehad over hoe hoog schadebedragen waren en wat bouwkundige versterkingen kostten. Daar werd vertrouwd op onze expertise en dat werd overgenomen.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Maar er werd dus wel gekeken naar die KPI's.

De heer **Hut**:

Ja.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Raakt dat dan ook niet ergens de uitvoering?

De heer **Hut**:

Nee, dat denk ik niet. Wat dat raakt, is de wijze waarop je het organiseert. Doe je dat efficiënt? Ben je in staat om je afspraken in tijd met bewoners na te komen? Ben je in staat om je versterkingsadviezen voor 95% goed, in een keer af te leveren? Ben je in staat om je versterkingsadviezen uiterlijk drie maanden nadat de inspectie is afgerond op te leveren? Het zat 'm in die dingen. De uitkomst, inclusief de bijbehorende kosten, is nooit een punt van discussie geweest.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

In het openbaar verhoor vertelde Johan de Haan van NAM dat hij regelmatig om tafel zat met het CVW. Ik citeer hem even: "om duidelijk te maken wat de verwachtingen van NAM waren". Voor de rest zagen wij natuurlijk ook een KPMG-rapport, waarin stond dat NAM zeer dicht op Centrum Veilig Wonen zat. Hoe verklaart u nou dat NAM zo dicht op het CVW zat?

De heer **Hut**:

Ik vond dat in die tijd niet zo vreemd. Ik heb uiteraard ook de uitspraken van meneer De Haan gehoord toen hij hier zat. Ik had in die periode met enige regelmaat overleg met hem, meestal samen met wijlen mijn collega, Peter Kruyt. Ik vond dat niet vreemd, als wij de opdracht zouden moeten uitvoeren om per kwartaal plusminus 600 schadegevallen op te nemen en af te handelen en voorzichtig te beginnen met bouwkundig versterken. Als wij dat de jaren daarna hadden kunnen uitvoeren zoals het bedoeld was, dan was er minder overleg nodig dan bij een dossier waarin twee private partijen in een publieke opgave dingen moeten doen die ook nog continu wijzigen. Dat vereist gewoon heel veel afstemming tussen opdrachtgever en opdrachtnemer, dus in die periode hadden we regelmatig intensief overleg. Maar wij zijn er altijd van weggebleven dat we ons over en weer bemoeiden met interne zaken of met hoogte van schadebedragen of wat dan ook. Maar dat intensievere overleg vond ik heel normaal, om redenen die ik net aangaf. Die opgave was zo complex geworden en zoveel anders en breder dan voorzien was dat het gewoon overleg vergde.

Mevrouw **Kuik** (CDA):
Wat betekende dat dan?

De heer **Hut**:

Dat we veel overleg hadden en dat we nooit een moment rust kregen in de bedrijfsvoering. Op het moment dat je iets geregeld had, dat je blij was dat het klaar was, dan was er in de tussenperiode al twee keer iets veranderd, wat maakte dat je weer moest ingrijpen op een ander deel van dit dossier.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Dus de werkelijkheid veranderde. Had dat nog gevolgen voor dat contract dat er was tussen NAM en CVW?

De heer **Hut**:

Ja, dat had wel degelijk invloed, want uiteindelijk zag je dat wij op heel veel plekken meer middelen nodig hadden dan in het oorspronkelijke contract was voorzien. Dat moesten wij afstemmen met de NAM. En de NAM was van mening dat ons geen strobreed in de weg werd gelegd, in mijn woorden, om te doen wat nodig was om die opgave goed te doen, mits we het efficiënt, slim en verstandig deden. Daar waren die KPI's voor bedacht. Maar dat had voor ons contract natuurlijk heel veel invloed, want het contract dat gemaakt is, dateert van eind 2014, en daarmee moesten wij werken in '15, '16 en '17. De complexiteit van het dossier, dat hoeven wij elkaar in deze zaal niet uit te leggen, leidde tot heel veel wijzigingen en aanpassingen en noodzakelijke verbeteringen en veranderingen in dat contract. Dat deden wij middels zogenaamde interface manuals, dat is ook vaker voorbijgekomen. Dat was een vorm van uitdetaillering van delen van het contract.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Betekende dat dat het nog specifiek werd? Werd de ruimte groter of minder groot voor CVW om aan de slag te gaan?

De heer **Hut**:

Nee, de ruimte werd er niet groter of minder groot van. Er werd voor gezorgd dat we voldoende ruimte hadden om bij de gewijzigde opgave te kunnen doen waar we voor waren ingehuurd.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Dus er waren aanpassingen op basis van de veranderende werkelijkheid. Waar zitten die aanpassingen dan precies in?

De heer **Hut**:

Zo gedetailleerd weet ik dat niet, want de interface manuals werden gemaakt door een apart team. Dat werd heel gedetailleerd uitgeknoobbeld en bijgehouden en vastgelegd. Dat is niet mijn hobby, zeg maar, dus dat liet ik aan die mensen. Ik weet hoe dat ging en op hoofdlijnen weet ik uiteraard wat daar besproken is, maar uiterst gedetailleerd weet ik dat niet.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Want wat betekent dat dan in de praktijk, als zo'n contract wordt aangepast?

De heer **Hut**:

Om toch een vergelijking te maken die bij mij past: stel, je sluit een contract met een aannemer om een woning te bouwen en daar zit een badkamer in en halverwege zeg je: goh, ik heb een andere badkamer gezien die er eigenlijk in moet, kan dat nog? Ja, dat kan, maar dan moet de badkamer 10 centimeter breder en de aansluiting van het water moet even anders. Dat leg je in een normale bouw vast in een overzichtje van meer- en minderwerk, met een technische omschrijving en een getal. Als je dat vertaalt naar ons contract, komt het daar eigenlijk op neer.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Ik zit even te bedenken hoe ik dat nou moet zien.

De heer **Hut**:

Stel, er komt een opdracht van de inspectie over die eerste batch 1467.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Ik snap het voorbeeld dat u net gaf over een huis, maar ik zit even na te denken hoe ik dat moet zien voor dat contract tussen NAM en CVW.

De heer **Hut**:

Dat ging op dezelfde wijze, want bijvoorbeeld voor die 1467 komt er een werkorder om die uit te voeren, maar bij het overleg over die interface manuals werd er gekeken of het nog precies paste binnen de tekst van het oorspronkelijke contract. Als dat zo was, was er niks aan de hand. Was dat niet zo, dan moest er een zogenaamd interface manual gemaakt worden, waarbij het contract dusdanig werd aangepast dat die werkorder van die 1467 ook keurig paste binnen de contractuele afspraken die allemaal dateerden van oktober 2014.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Werd de ruimte dan vergroot? Was het te krap of waren er te weinig financiën en moest dat worden aangepast?

De heer **Hut**:

Nee. De ruimte werd niet vergroot, maar de scope werd groter en de hoeveelheid geld werd dus groter. Wij moesten veel meer doen dan wat in oktober 2014 was bedacht. En daarvoor moet je zorgen dat het contract past bij de opgave die je hebt. Dus onze ruimte werd niet groter. Onze bevoegdheid werd ook niet groter of kleiner. Maar wij moesten meer doen dan in oktober 2014 werd gedacht. Om ervoor te zorgen dat dat kon, dat dat paste en dat het administratief ook allemaal in orde was, werd het contract middels interface manuals als het ware actueel gehouden.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

En het is niet zo, want soms heb je dat, als opgaves groter worden ... Dat kan ook betekenen dat je een efficiëncyslag eroverheen moet gooien en de kosten moet reduceren.

De heer **Hut**:

Ja, dat zou kunnen. Zo ging dat niet, maar wat wel zo ging, dat spreekt misschien nog beter dan die 1467 ... De komst van de NCG was in oktober 2014, bij het maken van het contract, niet bekend. Het feit dat wij moesten overleggen met de NCG en daarvoor bepaalde overlegstructuren hadden afgesproken, moest wel verwerkt worden in het contract. Dus het contract werd middels interface manuals aangepast aan de situatie dat wij moesten samenwerken met de NCG.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Kregen medewerkers van het Centrum Veilig Wonen een zwijgplicht opgelegd van de NAM?

De heer **Hut**:

Nee. Ik heb dat een paar keer voorbij horen komen en ik heb mij daarover verbaasd, moet ik zeggen.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Hoe kan die verwarring dan ontstaan? Heeft u enig idee?

De heer **Hut**:

Nou moet ik gissen, maar dat is misschien niet helemaal verstandig, want het is pertinent niet zo. Ze kregen geen zwijgplicht van de NAM en ze kregen ook geen zwijgplicht van het CVW. Ik heb dat voorbij horen komen, in de pers al, in de periode dat ik nog CVW-directeur was, en ik heb het de afgelopen week ook voorbij horen komen in het verhoor van Jacques Wallage, die dat van Jan Kamminga had opgevangen. Dat was niet zo.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Heeft u indertijd, toen dat in de krant stond, daar intern onderzoek naar gedaan of gevraagd: jongens, waar komt dit vandaan?

De heer **Hut**:

Ja, we hebben daar wel onderzoek naar gedaan, maar we hebben daar verder geen ruchtbaarheid aan gegeven. In die periode was het zo dat al wat het CVW zelf naar buiten bracht, de hele wereld bovenop sprong. Dus wij zeiden: dat doen wij niet. Die signalen kwamen destijds van oud-medewerkers van het CVW, dus mensen die niet meer bij het CVW werkten en die zeiden dat zij een zwijgplicht hadden gekregen. Nogmaals, dat is pertinent niet waar. Wij hadden wel een geheimhoudingsclausule staan in onze arbeidscontracten met al onze medewerkers. Dat is heel logisch, denk ik, want wij werkten met dossiers waarin heel veel persoonlijke gegevens voorbijkwamen. Wij zaten heel strak in datgene wat ons met de AVG werd voorgeschreven. Dan is het niks meer dan normaal, denk ik, dat je met je medewerkers een geheimhoudingsclausule afsprekt, dat ze niet over alles in de openbaarheid mogen praten. Maar het voorbeeld dat genoemd werd in de eerdere verhoren, herken ik niet. En nogmaals, er was geen zwijgplicht voor de CVW-medewerkers.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Uit dat onderzoek dat u intern heeft gedaan, kwam daar nog iets specifiek uit?

De heer **Hut**:

Nee, daar kwam uit dat er mededelingen waren gedaan. Ik heb dat bij de pers niet gecheckt. Daar had ik ook niet zo heel veel behoefte aan op dat moment, moet ik zeggen. Het was door medewerkers die het CVW op dat moment reeds hadden verlaten.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Als verklaring geeft u dat het misschien het onderdeel was van het arbeidscontract om geheimhouding te hebben over persoonsgegevens.

De heer **Hut**:

Die verklaring geef ik niet. Die koppeling maakt u. Die zou juist kunnen zijn. Ik weet dat niet. Ik weet hoe wij het als directie geregeld hadden met onze medewerkers. Dat was die geheimhoudingsclausule, met de redenen die ik u net heb aangegeven.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Susan Top sprak in haar openbaar verhoor over signalen dat CVW gestuurd werd op schade-uitkomsten. U bent vier jaar bij het CVW betrokken geweest als directielid. Welke signalen kreeg u hierover?

De heer **Hut**:

Nou, wij kregen daar ook de nodige signalen over, en dat is ook wel logisch. Wij zaten midden in de dossiers en die signalen werden niet in een achterkamertje sporadisch genoemd. Dat kwam met enige regelmaat voorbij. Wij kregen die ook, ja. Maar wij deden daar niet zo veel mee, behalve dat wij dat heel vervelend vonden ... Ook hiervoor geldt dat er maar een paar mensen waren die precies wisten hoe het zat. Die werkten bij het CVW en bij de NAM en die zijn niet gevraagd. Het zijn allemaal mensen die dat veronderstelden of dachten of misschien wel logisch vonden of wat dan ook, dat weet ik niet. Dat zou u ze zelf moeten vragen. Wij kregen wel die signalen, maar wij hebben na ampele overwegingen binnen de directie gezegd dat het niet zo veel zin heeft om op de zeepkist te gaan staan om dat te ontkennen, dat leidt alleen maar tot gedoe. Wij weten heel integer dat het niet zo is. Dat was voor ons op dat moment voldoende.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Journalist Sam Gerrits schreef in 2018 in een artikel: "CVW-medewerkers en advocaten die ik heb gesproken, vertelden dat juristen van Shell Legal achter de schermen de gang van zaken binnen CVW volledig bepaalden. Ze moesten schadevergoedingen minimaliseren en verdiensten maximaliseren."

De heer **Hut**:

Absolute onzin. Meer kan ik er niet over zeggen. Er klopt helemaal niks van. Er waren geen signalen over vanuit CVW en als die signalen er al waren, zijn ze misschien, maar dat weet ik niet, ik ken dit artikel niet en ik ken de

bronnen van de journalist ook niet ... Het zou kunnen dat oud-CVW-medewerkers dat hebben gezegd, om wat voor reden dan ook, dat weet ik niet. Het is absoluut niet waar.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Welke contacten waren er tussen CVW en Shell Legal?

De heer **Hut**:

Wij hadden geen rechtstreeks contact. Wij hadden contact met NAM Legal. Maar NAM Legal werd, denk ik, ondersteund af en toe door mensen van Shell Legal. Daar hadden wij natuurlijk mee te maken, omdat wij, wat ik al eerder zei, alle opdrachten in perceel 2 en perceel 3 on behalf of NAM opdroegen, dus daarom was er contact met Legal over de opbouw van die contracten. Maar de suggestie dat wij aan de slag moesten met het naar beneden brengen van schadebedragen: ik heb mij daar ook toen aan geërgerd en ik merk aan mezelf dat ik dat nou weer doe. Dat zegt iets over wat men denkt van de integriteit van de mensen die daar werken. Dan denk ik: mwah. Laat ik me netjes uitdrukken: ik vind daar iets van.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Ik wilde nog even met u terug naar de versterking, die best wel vertraagd verliep. U heeft er al wat dingen over gezegd, maar ik wil er toch nog even bij stilstaan. Hoe is nou de verhouding tussen aan de ene kant dat toch wel trage tempo van de versterking en aan de andere kant de noodzaak om juist onveilige huizen zo snel mogelijk te versterken?

De heer **Hut**:

Dat is een hele lastige. Die is gewoon tegenstrijdig, denk ik. Maar wat je wel ziet in dit dossier, in mijn ervaring, is dat de urgentie om snel te handelen niet een constante lijn is geweest.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

En wat bedoelt u daarmee?

De heer **Hut**:

Op papier heeft iedereen altijd gezegd "wij moeten zo snel en zo goed mogelijk zorgen dat we als de gesmeerde bliksem regelen wat hier geregeld moet worden", maar in de dagelijkse praktijk zag je dat het gevoel van onveiligheid -- gelukkig, zou ik zeggen -- niet ... Gemiddeldweg, even los van individuele hele trieste gevallen van mensen die daar heel veel moeite mee

hadden en nog hebben, was het gevoel dat de veiligheid kleiner werd, dus dat het onveilig werd, er niet. Dat uitte zich best in een groot aantal bevingen in de loop der jaren, maar die waren allemaal van een zwaarte dat er gelukkig niks is ingestort of iets ernstigs gebeurde. Dat maakte -- even in mijn perceptie; ik zeg niet dat ik de waarheid in pacht heb -- dat het gevoel groeide dat er ruimte was om meer tijd te nemen om zaken zorgvuldig te doen, om koppelkansen te creëren, om ...

Mevrouw **Tielen** (VVD):
Bij wie groeide dat gevoel?

De heer **Hut**:
Ik denk dat dat bij heel veel beleidsbepalers is gegroeid.

Mevrouw **Tielen** (VVD):
Zegt u daarmee dat de beleving bij de mensen anders was dan de beleving bij de beleidsbepalers?

De heer **Hut**:
In een groot aantal gevallen: ja.

Mevrouw **Tielen** (VVD):
U zegt "het was tegenstrijdig, dat herken ik wel", dus dat aan de ene kant die versterking niet zo snel gaat en dat aan de andere kant die onveilige huizen niet versterkt worden, terwijl die eigenlijk zo snel als mogelijk moeten. Hoe ging het Centrum Veilig Wonen dan om met die tegenstrijdigheid?

De heer **Hut**:
Daar hebben we intern de nodige discussies over gehad, maar ook daarvoor geldt, en dat klinkt wat flauw: daar konden we niet veel meer mee dan adresseren dat het gebeurde. Wij bepalen geen beleid. Wij moeten uitvoeren wat ons wordt opgedragen -- ik heb dat eerder aangegeven -- op basis van adressen en work orders en datgene wat er was. Deze discrepantie zagen wij natuurlijk wel gebeuren. Dat geldt voor iedereen denk ik in dit dossier, tot op de dag van vandaag. Maar de keuzes die worden gemaakt, lagen niet bij ons.

Mevrouw **Tielen** (VVD):
U zegt: op een gegeven moment was mijn indruk dat er ruimte ontstond

omdat die veiligheid toch niet zo onder druk stond als eerder vermoed. Vanaf wanneer was dat ongeveer?

De heer **Hut**:

Nou, dat weet ik niet precies, maar toch wel vrij snel vanaf het begin, even in mijn perceptie. Je zag ook wel in die periode dat er ... Kijk, wij hebben in het begin, even reflecterend op waar we hier zitten, ook redelijk veel Kamerleden op bezoek gehad. Die kwamen allemaal met de beste bedoelingen en met het idee om zich echt te laten informeren: hoe ligt de situatie er nu echt bij? Als ik het in mijn perceptie toch maar even scherpstel, dan was het eigenlijk altijd zo dat op het moment dat de camera's draaiden, men heel geïnteresseerd was in wat er gebeurde en wat er misging en waar ze zouden kunnen helpen. En op het moment dat de camera's stopten, werd er op het horloge gekeken en geconstateerd dat het al aardig laat was om nog terug te reizen. En men vertrok weer naar Den Haag en daar hoorde je nooit meer wat van. Dat is mijn beeld van hoe de betrokkenheid was van bestuurders. U hebt in eerdere verhoren gehoord dat sommige politici ook niet honderd procent op de hoogte waren, of op de hoogte werden gebracht, van wat er exact speelde. En ik merk -- maar dat is buiten dit verhoor -- tot op de dag van vandaag dat dat zo is. Dat vind ik wel een hele kwalijke.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Hoe merkt u dat?

De heer **Hut**:

Op het moment dat je mensen spreekt vanuit hier over hoe het nou zou moeten en hoe het zou kunnen en het beeld dat leeft bij de Groningers, dan komt dat niet een-op-een overeen met het beeld dat er echt leeft. Nou, dat is een bedenkelijke situatie, vind ik.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

En wat had dat voor invloed op uw werk bij het Centrum Veilig Wonen?

De heer **Hut**:

Dat had als invloed dat wij ons af en toe niet gesteund voelden, en dan niet in financiële zin, maar wel dat wij ons niet gesteund voelden in maatschappelijke zin door alles en iedereen die buiten de regio zat. Niet in de regio, want daar hadden we natuurlijk ook ontzettend veel kritiek -- en die kritiek was deels terecht -- op het functioneren van het CVW, maar dat

was voor een deel ook te wijten aan het feit dat wij moesten doen datgene waar we op basis van kaders, richtlijnen en protocollen mee aan de slag moesten. Dus het is een combinatie van terechte en onterechte kritiek, maar het kwam allemaal wel tegelijk binnen. En dat had beste grote impact, moet ik zeggen. Want in het begin, toen wij in de opstart van het CVW zaten en we heel veel mensen uit de regio moesten zoeken, was eigenlijk iedereen die we binnenhaalden trots op het feit dat hij bij het CVW mocht werken, dat hij aan de slag kon, dat hij dingen mocht gaan doen. In de loop der tijd veranderde dat naar mensen die op het sportveld, in de winkel, in de supermarkt ... Ik heb het zelf in het theater meegemaakt dat ik door een paar mensen in de pauze apart werd genomen en en public even werd verteld wat men van mij vond. Ik heb gezegd: joh, dat je van mijn functie iets vindt, vind ik prima, maar dat je van mij als mens iets vindt, weiger ik te accepteren.

Dat had enorme impact, op al onze mensen. Dus mensen die in het begin trots waren dat ze bij het CVW werkten, praatten daar op den duur niet meer over. Wij hadden auto's bij het pad die bestickerd waren als CVW. Daar hebben we de stickers afgehaald om te voorkomen dat de auto's vernield werden. Wij waren niet opgeleid voor dat soort situaties, moet ik zeggen. Ik kan me nog herinneren: wij hebben een bedrijfsbezetting gehad. Peter Kruyt zat in Den Haag en Frans van der Meer was er niet. Ik zat in Assen en werd opgeroepen: we hebben het bedrijf bezet. Nou, dat vergeet ik nooit meer, dat is best een ...

Mevrouw **Tielen** (VVD):

En door wie was die bezetting dan?

De heer **Hut**:

Door actievoerders. Ja, door actievoerders, van de centrale hal. Nou, dat is best ingrijpend, moet ik zeggen. Nogmaals, ik vind het niet erg dat mensen mij aanspreken in mijn functie, van: je hebt dingen niet goed gedaan of verkeerd gedaan of verkeerde keuzes gemaakt. Maar als je als mens wordt aangesproken op het feit dat je niet integer bent of dat je niet te vertrouwen bent, dan ga je bij mij over een grens van wat ik acceptabel vind, moet ik zeggen. Die bedrijfsbezetting vond ik wel een heel duidelijk voorbeeld. Want ik weet nog, als ik het verhaal mag doen: ik ben van Assen naar Appingedam gereden, zo van "hoe gaan we hier nou mee om?" Hal bezet, boze mensen. Begrijpelijk boos, hè, begrijp me niet verkeerd, begrijpelijk boos en voor een groot gedeelte ook terecht boos. Maar dan kom je de hal binnen. Nou, daar

is altijd het adrenalinegehalte bij zowel de bezetter als bij de aankomende directeur redelijk hoog. Ik ben binnengekomen en heb gezegd: laten we elkaar in elk geval even allemaal een hand geven. Dat leek mij niks meer dan fatsoenlijk. Dan kun je daarna zeggen waar je het met elkaar over oneens bent. Nou, er waren een aantal die zeiden: u bent een onfatsoenlijk mens, ik weiger u een hand te geven. Ik zeg: prima, daar is het gat van de deur, dan ga je er maar uit, dan wil ik je gewoon niet binnen hebben. Ik wil praten met mensen die vinden dat wij het niet goed doen, maar mensen die dat soort kwalificaties gebruiken en weigeren mij een hand te geven, zijn in mijn gebouw niet welkom. Dus die hebben buiten gewacht.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Wat voor invloed heeft dat verder gehad op het beleid of de organisatie van het Centrum Veilig Wonen, dat gebrek aan steun in Den Haag, maar ook het gebrek aan steun in de regio?

De heer **Hut**:

Nou, niet zo heel veel, denk ik, want uiteindelijk deden wij gewoon ons werk, maar dat heeft, denk ik -- maar dat weet ik niet, dat zult u aan andere mensen moeten vragen -- hier en daar ook wel geleid tot het niet of te laat beschikbaar stellen van financiële middelen anders dan datgene wat uit de causaliteit kwam van de NAM.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Wat bedoelt u daarmee?

De heer **Hut**:

Daar bedoel ik mee dat als je gebiedsgericht een opgave wilt doen waar naast het geld van de NAM ook maatschappelijk geld noodzakelijk is, uit welk potje of uit welke stroom dan ook, om dat gebiedsgericht in één keer goed te kunnen doen, die geldstromen er te laat of onvoldoende zijn gekomen. Maar Hans Alders komt nog, dus u kunt hem die vraag beter stellen dan mij. Maar dat is mijn gevoel van wat beter had gekund.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

U vertelde: aan het begin, in 2015, wilden mensen graag voor en met het Centrum Veilig Wonen werken, er was een bepaald gevoel van trots. Ik ben eigenlijk ook wel benieuwd naar wat dat in de loop van die jaren deed met de medewerkers in en om het Centrum Veilig Wonen.

De heer **Hut**:

Nou, heel veel. De een is daar gevoeliger voor de ander. Dat is ook logisch; dat is overal zo. Maar wij hebben destijds speciale programma's opgezet, agressietraining, omgaan met agressie, hoe ga je om met onfatsoenlijke mensen? Wij hadden een rode knop beneden bij de balie. We hebben de balie verbouwd, omdat onze telefonistes gewoon fysiek bedreigd werden af en toe. We hadden een rode knop en als daar dan op gedrukt werd, ging het directielid dat op dat moment boven beschikbaar was, direct naar beneden en was aanspreekbaar. Maar je merkt aan mensen dat het gewoon vervelend is als jij op een verjaardagsvisite of op het voetbalveld of in de winkel wordt aangesproken op iets waar mensen terecht en begrijpelijk boos over zijn. Nogmaals, ik kan dat niet genoeg herhalen. Maar als ik voor mezelf spreek, dan denk ik: als ik word aangesproken op iets wat ik verkeerd heb gedaan en dat heb ik ook verkeerd gedaan, dan raakt mij dat, omdat ik denk "ja, dat heb je niet goed gedaan". Maar als dat ongenueanceerde kritiek is, niet zozeer op degene die het heeft uitgevoerd als wel op de regels en de protocollen waarnaar hij of zij moest werken, dan is dat gewoon lastig voor mensen. Dus dat deed iets met de motivatie van mijn mensen. Daar hebben we altijd heel sterk voor gestaan. Het is ook een hele tijd punt van zorg geweest.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Zelf stopt u in het voorjaar van 2018. Toen bent u weggegaan bij het Centrum Veilig Wonen. Wat was de reden dat u daar wegging?

De heer **Hut**:

Nou, dat was wel een combinatie van factoren. Ik had dat drieënhalve, bijna vier jaar gedaan. Dat is een best intensieve periode geweest, moet ik zeggen. Voor mijzelf had ik ook zoiets van: ik wil eigenlijk nog wel weer een paar jaar wat leukers gaan doen dan dit. Daaraan gekoppeld zat dat er op dat moment ook wel het idee was dat er opnieuw een hoeveelheid capaciteit moest worden klaargezet om de opgave te klaren, waarvan ik zelf van mening was dat dat niet moest op dat moment. Ik heb al eerder aangegeven: ik heb het een keer niet gedaan. En nou denk ik: joh, ik ga dat gewoon niet nog een keer doen, dus ik stap op.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Was het helemaal uw eigen beslissing om weg te gaan?

De heer **Hut**:

Ja.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

In hoeverre was er nog een rol van de Nationaal Coördinator bij uw vertrek?

De heer **Hut**:

Dat weet ik niet. Ik weet ook niet of de Nationaal Coördinator het plezierig vond dat ik vertrok of juist jammer vond dat ik vertrok. Wat daar achter de schermen over gezegd is, weet ik ook niet. Maar dat maakt me ook eigenlijk niet zo vreselijk veel uit, moet ik zeggen.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Kort nadat u weggaat, legt minister Wiebes, dan minister van Economische Zaken, grote delen van de versterkingsoperatie tijdelijk stil totdat er meer duidelijkheid is over de veiligheid in Groningen bij het verlagen en stopzetten van de gasproductie. Dat wordt ook wel de "pauzeknop versterking" genoemd. Wat vond u van dit besluit van minister Wiebes?

De heer **Hut**:

Dan praat ik even niet als oud-CVW-directeur, maar als inwoner en betrokken bij het dossier: ik vond dat een onbegrijpelijk besluit.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Onbegrijpelijk?

De heer **Hut**:

Ja.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Wat was de reden dat u het niet kon begrijpen?

De heer **Hut**:

Omdat er heel veel moeite is gedaan om de operatie eindelijk eens aan de gang te krijgen. Dat lukte met horten en stoten. Langzamerhand kwam dat wat op gang. Er was met name de nodige engineeringcapaciteit voorhanden. Uitvoeringcapaciteit was er minder, om redenen die ik u net heb uitgelegd. Maar die engineeringcapaciteit werd ook stopgezet. Er werden toen afspraken gemaakt om ze wel aan te houden, maar voor het tempo in het dossier vind ik het onbegrijpelijk. Ik denk dat heel veel met name marktpartijen dit ook niet hebben begrepen.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Wat gebeurde er dan met die marktpartijen?

De heer **Hut**:

Die marktpartijen zijn over het algemeen logisch denkende mensen, dus die maken de balans op van: wat is de kans dat ik nog weer in het dossier wat kan gaan doen en wat is mijn kans als ik ergens anders wat ga doen? Een groot aantal van die bedrijven hebben gedacht: de onzekerheid van dit dossier wordt nou zo groot, laat ik me maar focussen op iets anders.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Dus die zijn eigenlijk weggegaan bij die opdracht, zegt u.

De heer **Hut**:

In elk geval voor een deel weggegaan; ze hebben in elk geval niet meer de capaciteit ingebracht die ze voorheen inbrachten.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Dus u zegt: het kwam eindelijk een beetje op gang. Maar u gebaarde ...

De heer **Hut**:

Met heel veel disclaimers erbij, maar een pauzeknop op zo'n moment in het dossier vind ik onbegrijpelijk.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Wat heeft dat betekend voor de verdere voortgang, wat u betreft, die pauzeknop van de versterking?

De heer **Hut**:

Ik denk dat het in elk geval tot een forse vertraging heeft geleid. Die vertraging is langer dan de periode waarin de pauzeknop ingedrukt is geweest. Je moet opnieuw weer opstarten, met al wat daarbij komt en al wat daarbij hoort, dus dat heeft tot forse vertraging geleid.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Mevrouw Van der Graaf heeft nog een paar vragen.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):

Meneer Hut, ik kom terug op een aantal punten. U heeft gesproken over de erkenningsregeling. Kunt u ons kort schetsen wat dat nou precies was? Wat voor soort trainingen? Hoeveel dagen kostte dat?

De heer **Hut**:

Dat kostte een aantal dagdelen. Even uit mijn hoofd: men kon kiezen uit drie

keer een halve dag of twee keer een hele dag. Die trainingen werden verzorgd zowel door het Alfa-college als door de Hanzehogeschool. Die trainingen bestonden uit, wat ik al aangaf, een aantal rollenspellen om te kijken hoe je op een goede manier kunt communiceren met mensen die eigenlijk niet zitten te wachten op jouw komst en die af en toe soms ook nog hun boosheid tentoonspreiden over iets waar jij als timmerman, schilder of stukadoor geen invloed op hebt. Daarnaast werden ze ook bijgepraat over toch wat principiële zaken inzake aardbevingen: wat houdt het in theorie ongeveer in? Hoe zie je dat? Hoe kun je daarmee omgaan?

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):

U sprak over kosten. U zei daarover: die droeg de NAM en een deel was voor eigen rekening. Hoe moet ik dat zien?

De heer **Hut**:

De NAM droeg alle kosten die te maken hadden met het organiseren en het geven van deze trainingen. De kosten voor eigen rekening waren de uren die je daaraan besteedde, die niet vergoed werden. Daar zat de knip. Dus als een bedrijf een timmerman daarnaartoe stuurt die daar drie dagdelen zit, dan zijn de uren die die timmerman daar zit voor rekening van het bedrijf, maar verder waren de kosten van de cursus en al wat daarbij hoort voor rekening van de NAM.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):

Met de verwachting dat daar dan werk uit voort zou komen.

De heer **Hut**:

Ja.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):

U zei net dat een groot gedeelte van de mensen die die cursus heeft gevolgd uiteindelijk dat werk niet heeft gekregen.

De heer **Hut**:

Klopt.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):

Kunt u dat toelichten?

De heer **Hut**:

Er werd gewoon minder werk in de markt gezet dan dat er mensen het

diploma hadden gehaald. Dus dat houdt in dat je tussen 4.500 en 5.000 mensen voorzien hebt van deze opleiding en een bijbehorend certificaat, en dat er in de jaren daarna werk in de markt kwam dat door beduidend minder mensen dan die 4.500 kon worden gedaan.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):
Kunt u iets vertellen over de orde van grootte van het aantal mensen?

De heer **Hut**:
Nee, dat weet ik niet exact. Dat weet ik niet exact.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):
Maar is het van 4.500 mensen de helft of is het een kwart?

De heer **Hut**:
In orde van grootte nog niet de helft.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):
Nog niet de helft?

De heer **Hut**:
Nee, nog niet de helft.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):
Nog niet de helft.

De heer **Hut**:
Nee. Dus er is een substantieel deel dat wel het certificaat heeft gehaald en daarna niet tewerk is gesteld.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):
Klopt het dat bijvoorbeeld het werk dat werd gedaan aan de HRBE's, de schoorstenen die vervangen moesten worden, op een gegeven moment aan een selecte groep bedrijven werd toegekend?

De heer **Hut**:
Ja, dat klopt.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):
Hoeveel bedrijven waren dat?

De heer **Hut**:

Dat weet ik niet exact. Ik dat dat er rond de twintig zijn geweest, omdat wij bij de toen nog HRBE's en later PRBE's ... Ook daar zit een leereffect in. De eerste schoorsteen kost meer tijd en meer energie dan de laatste. Daar zat een efficiencyslag in. Daarvoor hebben we bedrijven gevraagd: wie is bereid om daar meer in te doen en daarvan te leren en zich daarin te specialiseren? Met die bedrijven zijn we doorgedaan.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):

Over de erkenningsregeling gaf u aan dat die op een gegeven moment verwaterd was. Wat moet ik daaronder verstaan?

De heer **Hut**:

"Verwaterd" hield in dat wij op enig moment nog wel cursussen organiseerden, maar dat er geen deelname was voor die cursussen, omdat mensen zeiden: ja, het is mooi dat ik mijn mensen op een cursus stuur, maar als daar geen werk uit voortkomt, dan wacht ik wel tot ik werk krijg en dan kan ik ze alsnog wel versneld op die cursus sturen. En ook dat hadden we gefaciliteerd, want er waren bedrijven die mensen in dienst hadden die niet dat certificaat hadden en die toch werk wilden doen of die een kans kregen op werk. Toen heb ik direct gezegd: het is niet terecht dat je die mensen dan uitsluit, want die zitten in de regio, die willen graag werk doen, dus versnel de cursus.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):

Klopt het ook dat als je die cursus niet had gevolgd, je dan geen werkzaamheden voor het CVW kon uitvoeren?

De heer **Hut**:

Ja, dat klopt, maar het halen van die cursus was geen rocket science. Dat was een redelijk eenvoudige opgave, dus wij hebben dat niet als bezwaar gezien. Ik denk ook oprecht dat het niet halen van het certificaat meer een kwestie was van niet willen dan niet kunnen.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):

In het verhoor met de heer Van der Knoop kwam het onderwerp versterken ook aan de orde. Hij gaf aan dat het in het begin nog ging om preventieve versterking en dat dat achter de schermen is omgedraaid. Het voorkomen van schade was van tafel. Het werd als geaccepteerd risico voor de

Groningers beschouwd. Waarom is afgestapt van de woning versterken om schade te voorkomen?

De heer **Hut**:

In mijn herinnering hebben wij als CVW nooit een woning versterkt om schade te voorkomen en hebben wij altijd woningen versterkt om ze veilig te maken conform de normen die daarvoor zijn. Het beperken van de kans op schade, zoals we het er net over gehad hebben, was een bijkomend voordeel. Ik herken niet deze move. Dus wij hebben niet woningen preventief versterkt om schade te voorkomen, alleen maar om schade te voorkomen, wat later is overgegaan in een andere vorm van versterken. Ik herken dat niet.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):

Ik vroeg het juist andersom. Aanvankelijk ging het nog over preventieve versterking, en later ...

De heer **Hut**:

Het klinkt een beetje flauw, maar elke versterking is preventief, hè, want die doe je voordat er een aardbeving komt. Als die één keer geweest is, dan hoeft het niet meer. Je neemt die maatregelen preventief om ervoor te zorgen dat als er een zwaardere aardbeving komt, het huis of het gebouw er klaar voor is. In mijn optiek is per definitie het versterken preventief. Misschien iets meer duiding van wat de heer Van der Knoop precies bedoeld heeft, dan kan ik daar misschien op antwoorden.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):

Een van de discussies die speelt, is hoeveel schade er acceptabel is. Het voorkomen van schade is een verantwoordelijkheid die er ligt, ook vanuit de wetgeving die we kennen in Nederland. Bij versterking leidt dat bij veel mensen -- de heer Van der Knoop heeft daar woorden aan gegeven -- tot vragen, van: is het voorkomen van schade dan ineens een geaccepteerd risico voor de Groningers en is het voorkomen van schade dan niet meer onderdeel van de versterking?

De heer **Hut**:

Deze discussie herken ik niet in mijn rol als CVW-directeur. Wij hebben in elk geval deze overweging nooit gemaakt en ook nooit hoeven maken in opdracht van wie dan ook.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):
U herkent dat beeld niet?

De heer **Hut**:

Nee, ik herken dat beeld niet, in elk geval niet vanuit mijn rol en mijn betrokkenheid destijds bij het CVW.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):

Dan is nog de vraag: het contract tussen CVW en NAM is al een aantal keren ter sprake geweest, niet alleen tijdens dit verhoor maar ook tijdens andere verhoren. Waarom is dat contract niet openbaar?

De heer **Hut**:

Omdat dat een contract is tussen twee private commerciële partijen, en het is in dit land niet gebruikelijk dat je dat soort contracten openbaar maakt. Dat schuurde en begon ook steeds meer te schuren door het feit dat wij in een publiek domein moesten opereren. Maar wij hebben toen de afweging gemaakt: in dat contract staat niks wat niet klopt of wat tot situaties zou kunnen leiden die je met elkaar niet zou moeten willen. Het is gewoon een contract tussen twee commerciële private partijen, dat niet noodzakelijk is om openbaar te maken. Dat daar later zo veel gedoe over ontstond, hebben wij toen anders ingeschat. Dat hadden we misschien anders moeten doen, maar in die periode dat die discussie eigenlijk voor de eerste keer opspeelde en nadrukkelijk binnenkwam, hebben wij deze afweging gemaakt.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):

De dialogotafel vroeg niet om openbaarmaking, maar om in ieder geval inzage te hebben in dat contract. Waarom is daar niet op ingegaan? Waarom mocht dat niet? Dat is iets anders dan openbaar maken. Het is voor de mensen die even zeker willen stellen of de NAM voldoende op afstand staat en of de organisatie die daarvoor in het leven was geroepen, dat goed zou kunnen doen.

De heer **Hut**:

Ik moet u dat antwoord schuldig blijven, want ik ken deze vraag niet van destijds. Het zou best kunnen dat die vraag misschien aan de aandeelhouders is gesteld, maar in mijn functie als directeur destijds ken ik niet de vraag om onder vertrouwelijkheid mensen inzage te geven. Ik ken die vraag niet.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):

Dank u wel.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Ik heb nog een aantal vragen. Het Centrum Veilig Wonen wilde bij de schadeafwikkeling en de versterking de bewoners centraal stellen. In hoeverre is het nou ook echt gelukt om de bewoners centraal te stellen?

De heer **Hut**:

Nou, dat is maar ten dele gelukt, denk ik, in elk geval minder dan dat wij voor ogen hadden toen we begonnen. Want "de bewoners centraal" is, denk ik, het meest logische principe en ook het enige juiste principe dat je in deze operatie kunt hebben. Dus wij hebben dat ook eigenlijk bovenaan ons lijstje van "belangrijk" gezet, maar wij liepen er ook tegenaan dat in een aantal procedures en een aantal zaken, zoals we net al deels bij de kop hebben gehad, er op enig moment van alles ontstond en gedaan moest worden, waarbij je je af kon vragen of het niet erg op gespannen voet stond met "de bewoners centraal". En nu zie je, tot op de dag van vandaag, dat iedereen die zegt "de bewoners centraal" niet meer wordt geloofd. Dat op zich meer dan heldere en duidelijke en terechte credo wordt nu niet meer gedragen, omdat niemand het nog gelooft.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

In hoeverre lukte het om mensen met schade of een onveilig huis uniform te behandelen?

De heer **Hut**:

Niet. Dat lukt niet, en dat hoeft ook niet, denk ik, omdat ik denk dat je in elke situatie, of het nou bouwkundig versterken of schade is, passend maatwerk moet leveren. Als je in deze situatie vindt dat iedereen gelijk behandeld moet worden, dan is dat een juist principe en ook het enige juiste principe, denk ik, maar in de uitwerking gaat dat niet. Op het moment dat je echt iedereen gelijk wilt behandelen, komt deze operatie nooit tot een eind. Dus je zult passend maatwerk moeten leveren dat wel past binnen het principe "we moeten iedereen gelijk behandelen". Maar ieder huis is verschillend, ieder mens is verschillend, iedere situatie is verschillend. Dus hoe groter de drang om dat uniform gelijk te doen, hoe groter de vertraging in de operatie, is mijn stelling.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

In hoeverre is het dan gelukt om met bewoners in gesprek te gaan en rekening te houden met hun wensen?

De heer **Hut**:

Nou, niet echt, denk ik, want ons rechtstreekse overleg met bewoners in het begin was redelijk intensief. Toen kwamen mensen ook nog bij het CVW. Maar waren wij uiteraard gebonden -- we begonnen met schade -- aan het schadeprotocol dat wij van de NAM hebben gekregen en de manier waarop we dat organiseerden. Voor ons was het helder. Op het moment dat een schade-expert een rapport opmaakt en iets zegt over de oorzakelijkheid van de schade, de wijze van herstel en de bijbehorende kosten, nemen wij dat over. Later, met de komst van de NCG en de afspraak dat het contact met bewoners en overheden alleen maar via de NCG zou gaan en niet meer via het CVW, veranderde en verminderde het contact dat wij rechtstreeks met de regio hadden.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Als u nou terugkijkt en we kijken naar welke lessen we kunnen trekken, wat had het CVW dan anders kunnen doen?

De heer **Hut**:

Wij hadden, denk ik, in elk geval bij heel veel van de opdrachten die we kregen, strakker moeten zeggen: formuleer je opdracht helder en duidelijk en zorg ervoor dat we weten wat we moeten doen. In dit kader heb ik natuurlijk met enige regelmaat wel discussie gehad met mensen van de NAM, waarvan er eentje op enig moment tegen mij zei: jullie zijn niet fit for purpose. Ik zei: ik ben best bereid om dat verwijt te accepteren als jij in staat bent om die purpose op één of twee A4'tjes vanmiddag even bij mij neer te leggen, dan kunnen we kijken of ik fit ben of niet. Nou, we hebben elkaar glimlachend aangekeken en het briefje is er nooit gekomen, omdat het steeds veranderde. Wij hebben heel sterk in de modus gezeten: wij moeten uitvoeren, wij moeten wat doen, wij moeten aan de slag, wij moeten tempo maken. Daarbij hebben we af en toe weleens uit het oog verloren: vertel ons nou eerst eens even duidelijk wat en waar en hoe en met wie we dat moeten doen. Achteraf gezien hadden we toen de poot stijver moeten houden.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Dus u had discussie met iemand van de NAM. Met wie had u ...

De heer **Hut**:

Dat was in een van de overleggen. Ik weet niet eens meer wie. Er zaten een paar meer bij. Het was in een van de gesprekken die we hadden over onze rapportages, waarin datgene wat we hadden gedaan afweek van datgene wat we zouden moeten doen.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Het is best wel een kritiek punt, "de opdracht is niet helder", en dat wordt dan in feite beaamd, maar de opdracht werd daarna niet helderder.

De heer **Hut**:

Als je er als jurist naar kijkt, was de opdracht helder. Wij hadden een contract van oktober '14 en dat is niet voor meerdere uitleg vatbaar. Als de wereld na oktober 2014 niet was veranderd, had je een groot aantal jaren kunnen zeggen: dit is jouw opdracht, daar moet je je aan houden. Maar we hebben met elkaar al geconstateerd dat het een heel volatiel dossier was -- laat ik het netjes formuleren -- met allerlei wijzigingen, allerlei aanpassingen en verzwaring van de werkzaamheden en de taken die we als CVW hadden. Dan is het wel heel erg moeilijk om te zeggen: je bent niet fit for purpose. Onder "fit for purpose" versta ik: als jij belooft dat je van iets een x-aantal doet de komende drie maanden en je doet dat niet, en de omstandigheden zijn niet gewijzigd, ben je niet fit for purpose, dan heb je niet gedaan wat je hebt afgesproken. Maar als de omstandigheden continu wijzigen, dan zouden daar ook best omstandigheden bij kunnen zijn die van grote invloed zijn op jouw kans om te doen waarvoor je bent ingehuurd. En dat speelde natuurlijk dagelijks. Daar hadden we strakker op moeten zitten toen. Maar wij begrepen ook wel ... We zijn doeners. "Firefights" noemde Johan de Haan het in zijn verhoor. Dat voelt voor mij wel als een stukje herkenning. Zo zaten we toen in de wedstrijd. Wij vonden het toen niet passend om te zeggen: we wachten even met beginnen tot u onze opdrachten netjes hebt geformuleerd. Dat had, los van dat we toen niet zo in die modus zaten -- zo ervoeren we dat niet, zo voelden we dat niet -- ook niet tot grote vreugde bij de omgeving geleid, schat ik in.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Die opdrachten hadden anders geformuleerd moeten worden, wilden jullie je werk beter kunnen doen?

De heer **Hut**:

Ja, dat klopt, maar ik realiseer me ook heel goed dat het voor degenen die

die opdrachten aan ons moesten formuleren, ook heel lastig was om op die momenten die opdrachten klip-en-klaar en duidelijk te formuleren. Dus we zaten voor een deel ook wel een beetje samen in hetzelfde schuitje en zeiden: laten we zorgen dat we voortgang boeken, dat we aan de slag komen, dat we dingen doen. We kunnen beter heel veel dingen doen en achteraf zeggen "er zijn een paar bij die we de volgende keer anders moeten doen; dat is niet zo slim" dan dat we zeiden "laten we uitgebreid gaan discussiëren hoe we het nou doen en in welk tempo en wanneer het klaar is". Laten we nou gewoon beginnen.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Dus als u moet zeggen wat nou de grootste belemmering voor het CVW was waardoor het CVW niet goed genoeg heeft kunnen functioneren, dan is het met name dat die opdracht gewoon niet duidelijk was, omdat de omstandigheden ook steeds veranderden? Dat is het grootste punt?

De heer **Hut**:

Het gaat me nog niet eens om de opdracht. Er waren natuurlijk veel meer opdrachten. Er lag een basisopdracht, maar daarachteraan kwam natuurlijk een hele optocht aan deelopdrachten over al die onderdelen die we net met elkaar bij de kop gehad hebben. Met name stabiliteit in het dossier is de grootste verstoring factor geweest.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Heeft u ook nog lessen voor uzelf die u eruit heeft kunnen trekken?

De heer **Hut**:

Jawel. Een van de dingen waar ik zelf wel spijt van heb, is heel dichtbij: toen wij begonnen in Loppersum als onderdeel van die 150, heb ik onder druk van tempo maken en zorgen dat we toch resultaat zouden kunnen laten zien, besloten dat het verantwoord was om mensen in het huis te laten zitten dat we zouden versterken. Ik neem mezelf tot op de dag van vandaag kwalijk dat ik dat besluit heb genomen, want dat was niet verantwoord. Die hebben we er later ook uitgehaald, maar onder druk van tempo en toch iets laten zien nog in 2015, is toen die keus gemaakt. En verder heb ik ook wel geleerd dat het verschil tussen het publieke bestel in zijn volle breedte en het private bestel van hoe je urgentie in woorden omzet in urgentie in daden ... Daar zit licht tussen, als ik het netjes formuleer. Dat heb ik wel geleerd, ja.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Nog even voor ons: wat is dat licht dat ertussen zit? Kunt u dat nog scherp voor ons neerzetten?

De heer **Hut**:

Wij zijn gewend, als wij in een private organisatie afspreken dat we iets gaan doen, dat we dat ook doen en dat we dan ook opvolging geven aan eens even een keer controleren: is dat dan ook gebeurd, ben je bezig, lig je op schema of niet. Die urgentie en met name dat opvolgen en consequenties trekken merk ik in het publieke bestel minder tot niet. Daar wordt heel sterk geredeneerd van: we hebben het zorgvuldig gedaan, er is een wijziging gekomen die verstoort, we hebben netjes geformuleerd dat er gemeld is dat er een verstoring komt, we hebben de wijziging voorbereid, we hebben hem goed laten keuren, daar zijn allemaal notulen van, dat is allemaal keurig verwerkt, dus hebben we dat netjes gedaan. Ja, vanuit het publieke bestel klopt dat wel, maar vanuit mijn rol daarin was het natuurlijk een onmogelijke opgave af en toe. Want mij ging het er niet om of het netjes was vastgelegd, het ging om: wanneer kom je met de mededeling dat ik iets moet gaan doen en heb ik dan nog de kans om er iets mee te doen? Ik snap dat dat vastleggen moest gebeuren, maar dat had niet mijn prioriteit in die tijd.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Dat zorgde voor vertraging.

De heer **Hut**:

Ja. Ja.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Als een van de ondertekenaars van het Groninger Bouwakkoord bent u nu ook betrokken bij de versterking, dus we hebben nog een aantal vragen over de huidige stand van de versterkingsoperatie. Wat zou uw aanbeveling zijn om de versterking te versnellen?

De heer **Hut**:

Ehm ... En dan word ik nu gevraagd als algemeen directeur van bouwbedrijf Kooi of als Jan Emmo Hut? In welke rol vraagt u mij dit?

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Op welke manier kunt u ons het beste antwoord geven en helpen met de versnelling, zou ik zeggen.

De heer **Hut**:

Dan even niet kijkend naar petten en rollen, denk ik: wij zijn nou onderdeel van het Bouwakkoord waarbij Bedrijfsbureau BI in Wirdum het bedrijfsbureau is en zes aannemers de uitvoering doen. Een aantal pijlers onder die gedachte ... Dat waren er een aantal. Ik zal jullie daar een paar van toelichten. Die werken ook goed, denk ik, op dit moment. Een van de dingen die wij gezegd hebben ... Ik heb dat voorbeeld vaker genoemd; ik noem het toch ook nog maar even hier, voor alle duidelijkheid. In het verleden is er heel veel tijd en energie gestoken in het doorrekenen van houten vloeren in het kader van stijfheid. Daar zijn hele ingewikkelde berekeningen voor gemaakt. Die leiden er soms toe dat je aan de bovenkant 9 millimeter multiplex toepast met een schroefafstand van 20 centimeter en aan de onderkant 15 millimeter met een schroefstand van 18 centimeter. Perfecte berekening, super. Onze stelling als aannemers is geweest: joh, doe nou niet al die berekeningen, doe aan de bovenkant 20 millimeter en doe aan de benedenkant 20 millimeter, dan stop je misschien in materiaal gezien een paar duizend euro te veel in een woning, maar je gaat maanden sneller en je bespaart enorme bulten engineeringskosten. Ga er alsjeblieft zo praktisch mee om. En als je dan vindt als publiek bestel dat je moet aantonen dat die betreffende woning aan de norm voldoet, maak dan vooral een berekening, maar doe dat dan nadat wij ons werk gedaan hebben. Zorg dat die mensen morgen in een veilige woning komen. Die berekening kan ook wel na die tijd. Die hoeft niet voor die tijd wat mij betreft. Vertrouw ook op de kennis en kunde van de markt. Over het algemeen is het zo dat bij marktpartijen die nu actief zijn in het dossier minstens zo veel kennis zit als wat er gemiddeldweg bij de enorme organisaties zit die volgepropt zijn met 600, 700, 800 mensen die qua achtergrond niet allemaal bij die versterkte huizen zijn geweest en precies weten wat er moet gebeuren. Dus vertrouw daarop, doe dat op die manier en geef de marktpartijen ook enig mandaat om, als ze tegen afwijkingen aanlopen, daarmee aan de slag te gaan en dat gewoon te doen, en daar uiteraard achteraf verantwoording over afleggen waarom je dat gedaan hebt.

En zorg ervoor dat er één norm komt waar alles aan versterkt moet worden. Hou op met nog allerlei verschillende normen met allerlei verschillende berekeningsmethodieken en compensatieregelingen. Hoe je het ook maar doet; daar ga ik gelukkig niet over. Maak één norm en zorg voor duidelijkheid. Die ene norm hebben we daar niet, maar die andere punten doen we daar wel, en dat maakt -- we hadden best even tijd nodig om op

stoom te komen -- dat daar langzamerhand gewoon heel veel gebeurt en dat dat in een hoger tempo gebeurt dan op andere plekken.

Zorg er ook voor dat je dit dossier wel aantrekkelijk houdt voor marktpartijen, want ik zie nu af toe dingen gebeuren waarvan ik denk: joh, als je marktpartijen nou weg wilt jagen, dan moet je deze zorgvuldigheid nog iets verder opvoeren dan dat je nou doet. Dan is er straks niemand meer die nog wat wil doen in dit dossier. Dat vind ik een hele kwalijke. Uiteindelijk heb je elkaar nodig. Dat elkaar nodig hebben houdt in dat de een zorgvuldig een opdracht moet geven binnen de regels die daarvoor zijn, en de ander appetite moet hebben om die opdracht te aanvaarden. Je kunt wel eenzijdig zeggen "ik timmer het allemaal dicht", maar als de andere zijde zegt "dan ga ik het niet meer doen", dan is de discussie of er wel of niet voldoende capaciteit is niet meer echt aan de orde. Ik hoor nu in het dossier, zonder namen te noemen, allerlei mensen zeggen "mobiliseer, zorg dat je er klaar voor bent", maar dan wel onder de voorwaarden die passend zijn bij het contracteren van een partij. Daar is nog wel een verbeterslagje te maken, denk ik.

Mevrouw **Kuik** (CDA):
Oké, dank.

De **voorzitter**:

Wij zijn uitgevraagd als commissie, op één puntje na. U maakte tijdens het verhoor even melding van een geheimhoudingsclausule die standaard in contracten zat met de CVW-medewerkers. Het zou dienstig zijn voor onderzoek als wij die clausule zouden mogen ontvangen.

De heer **Hut**:

Wat mij betreft is daar geen bezwaar tegen.

De **voorzitter**:

Dat kan natuurlijk na afloop van het verhoor ...

De heer **Hut**:

Ik zorg dat u hem krijgt.

De **voorzitter**:

Dat is fijn. Dank voor uw medewerking. Ik verzoek de griffier om u en uw steunverlener naar buiten te geleiden.

De heer **Hut**:
Dank.

De **voorzitter**:
Tot ziens.

Morgen gaan wij door met drie verhoren van Kamerleden die ten tijde van de beving van Huizinge en de nasleep actief waren als Kamerlid. Het eerste verhoor zal om 13.30 uur zijn met mevrouw Van Tongeren.

Sluiting 16.35 uur.